БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 91 (8923)
АПРЕЛИИН 18
СУББОТО
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси

...жабайдалтай һургуулиин холбарисаа бэхижүүлхэ, РСФСР-...радай гэгээрэлые саашадань ...өөхэ тухай» асуудалые Россин ...рациин Верховно Соведэй ...адууд гурбан үдэрэй турша ...ли бүхы талаһаань һайса ...эн хэлсээ.

...ФСР-эй Верховно Соведэй ...ээтэ заседани апрелиин 16-най ...энэй 10 часта Кремлиин Ехэ ...соо нээгдэжэ, **В. И. Прохоров** ...лэгшээр һуугаа.

...путат **К. Е. Есауленкодэ** (Кам...н область) үгэ үгтэбэ. Кам...ада соёл культурын талаар ехэ ...алтын болоһон тухай тэрэ ...холтой мэдээнүүдые дурдаа. ...э тэндэхи табан хүн бүхэнэй ...инь һурана. Нютагай хүн ...корягууд, эвенүүд, алеудууд ...тадаа шахуу ном бэшэг мэ... болонхой. Областиин һур...нууд болон һуралсалай га...удта гурба мянга гаран баг...нөө хүдэлнэ. Камчаткада ...нуудай кандидадууд, доктор..., профессорнүүд, дээдэ эрдэм... бусад мэргэжэлтэд мүнөө бии. ...та засагай үедэ Камчаткын ...рнин һургуулинуудта орой... 140 хүн һурадаг байһан юм.

...ргуулинуудые шэнэдхэн хубил... талаар Камчаткада ехэ хү...эриин хэгдэһэн тухай хөөрэхэ ...аа, РСФСР-эй Гэгээрэлэй ми...ерство, Педагогическа наука...ай академи тушаа депутат хэ...шүүмжэлхы ажаглалтануудые ...Национальна, илангаяа Хойто ...й арадуудта зорюулагдаһан ...уулинуудые хүгжөөхэ асуудал...ые Педагогическа науканүү...академи даншье юрэнхыгөөр ...жэлнэ, элдэб үндэһэтэнэй үхи...эй хамтадаа һурадаг һургуули... болон классуудай онсо өөрэ ...ае хараадаа абанагүй гэжэ тэ...лэһэн байна. Министерствын ...лмэрилэгшэд нютагуудтай хол... барисаа муутай. Камчатка гэ...эргын оронойлмнай холын райо...та тэдэнэр гарадаггүй шахуу. ...ын Хойто зүгэй районууд баг...ар болон эрдэмтэдээр дутама... хангагдана. Камчатка зорим...оор гарахыень ороной педаго...ска институт дүүргэхэеэ байг...ые нүхэр Есауленко уряалаа.

...анай орон дотор соёл культу... талаар эрид хубилалтын боло...инь Сахалинай жэшээһээ бүри...элеэр харагдана гэжэ депутат ...**Кузик** (Сахалинай область) ...лон тэмдэглээ. Хаанта засаг ...линиие урдань сүлэлгын газар ...оһон байгаа бшуу. Мүнөө үедэ ...байгуулагдаһан юрэнхы болон ...ай эрдэмдэ һураха олон һур...инуудта 121 мянга гаран хү... басагад һурана. Область до... педагогическа институт нээг...эр гурбан жэл болоо. Сахалин...ургуулинуудые шэнэдхэн бай...ка үедөө, интернат-һургуули...ые байгуулха хэрэгтэ ехэ анха...хандуулагдана. Долоон жэлэй ...хүрэтэр 124 иимэ һургуули... болохобди. Эдэ бүгэдэ мэргэ...тэй хүдэлмэрилэгшэдые нютаг...амжалтатайгаар бэлэдхэхэ хэ...э туһална.

...ашанхи жэлнүүдтэ ажалай ре...эүүдэй һургуулинуудта үхи...ые һургажа, мэргэжэл олгохо ...э манай эрхэ байдалда таа...жатай гэжэ депутат хэлээ.

...радай гэгээрэлые һайжаруулха ...гоор парти, правительствын ...а байһан хэмжээнүүдые ажал...ай ехээр һайшаажа байһан ту... депутат **И. А. Алмазов** (Чече...Ингушска АССР) хэлэһэн бай... Мүнөө республика дотор ...дээдэ, 11 тусхай дунда һургуу.... Ороной элдэб дээдэ һургуу...удта Чечено-Ингушска мянга ...н залуу хүнүүд дээдэ мэргэжэл ...о байнхай. Ажабайдалтай һур...ниин холбоо барисаатай боложо ...ан тухай хэлэхэдээ, Нестерскэ ...а һургуулиин һурагшадай үй...бэриин бригадын дүй дүршэл... жэшээ харуулаа. Энэ бригада ...ектар талмай дээрэһээ га бүри...ь кукурузын 95 центнер ургаса ...ажа, колхозуудай бригадануу... дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ ...а гараһан байна.

...ютагай үндэһэ яһатанай залуу...ай дундаһаа мэргэжэлтэй хү...эрилэгшэдые бэлэдхэхын ту... республика дотор ехэ хүдэл...ин хэгдэжэ байһан тухай нүхэр ...азов саашань хэлээ.

...лхоз, совхозуудта, промышлен... предприятинууд болон барилга...та олондо туһатай ажал хүдэл...эдэ һургуулиин үхибүүдэй ха...уулагдадаг боложо байһан ту... депутат **М. И. Землякова** (Пен...зэ область) хөөрөө. Үнгэрэгшэ ...э областиин һургуулинуудай ...шад колхозуудта хүдэлхэдөө ...мянга гаран ажалта үдэр олоо, ...озуудта ажаллахадаа 1 милли...00 мянган түхэриг абаһан бай.... Городой һургуулинуудай гурба ...а гаран һурагшад промышлен... предприятинуудта үйлэдбэриин ...тикада ябаһан байна.

...ргууляа дүүргэгшэд үйлэдбэ... практика гараһан газартаа ...айгаар үлэжэ, саг үргэлжын ...лмэридэ ородог байна.

...нтернат-һургуулинуудые бари... үйлэдбэриин кабинедүүд болон ...ерскойнуудые түхеэрэлгэнүү... хангаха хэрэгтэ Россин Феде...ин Госплан, Финансын минис...тво анхарал багаар табина гэ... И. Землякова шүүмжэлээ.

Һургуули дүүргэгшэдые ажалда абаха тухай хөөрэхэдөө, һурагшадай үйлэдбэриин һуралсал эмхидхэхын түлөө предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые Хуули соо тодорхойлхые үгэ хэлэгшэ дурадхаһан байна.

Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгалга Холын Хойто зүгэй арадуудай ажабайдалда угаа ехэ удхашанартай байһые тэмдэглээд, депутат **Т. С. Иваненко** (Магаданай область) иигэжэ хэлээ. Национальна һургуулинуудта нютаг нютаг бүриин эрхэ байдалые хараада абан, һуралсал эмхидхэхые РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерство зүбшөөхэ ёһотой. Имагтал иимэ аргаар үнэхөөрөөл юумэ һайн мэдэдэг мэргэжэлтэдые бидэнэр бэлэдхэжэ шадахабди.

— Үхибүүдэй һуралсалые үйлэдбэридэ ёһотойгоор лэ ойртуулхын тулада томо һуурин газар бүхэндэ нэгэ найман жэлэй һургуули байгуулха гэжэ бидэнэр хараалаабди. Бульдозеристнүүдэй, скреперщигүүдэй, экскаваторщигуудай, слесарьнүүдэй, ашагта малтамалнуудай промышленностиин бусад хүдэлмэрилэгшэдэй, оро харагшадай, судна бүтээгшэдэй, автомеханигуудай, мотористнуудай, радистнуудай, национальна колхозуудай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлдэ һураха зургаан һургуули областиин долоон жэлэй һургуулинуудай орондо байгуулаабди—гэжэ нүхэр Иваненко саашань хэлээ.

Депутат **А. Г. Гаранова** (Дагестанай АССР) трибунада гарана. Манай республикада СССР-эй Наукануудай академиин филиалай байгуулагдаһан, Махачкалада В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ университедэй 1957 ондо нээгдэһэн ушар Дагестанай арадуудай эрдэмэй болон соёл культурын ургажа байһые эли тодоор харуулна гэжэ тэрэ хэлээ. Юрэнхы эрдэмдэ һургаха һургуулинууд залуушуулые ажал хэжэ шададагаар хүмүүжүүлхэ зорилгые шиидхэжэ шадаагүй гэжэ депутат тэмдэглээ. Мүнөө жэлдэ Дагестанай зуун дунда һургуули политехническэ һуралсалай шэнэ түсэбтэ ороо.

Депутадууд **А. А. Воробьев** (Тамбовско область), **Т. А. Плясунова** (Тульска область), **Ф. Н. Дадонов** (Брянска область) мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Зүбшэхэ зүйлэй гурбадахи пунктаар— «Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, РСФСР-тэ арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» асуудалаар хамта 27 хүн үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министр **Е. А. Афанасенко,** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажалай резервэнүүдэй Главна управлениин начальнигай орлогшо **А. Ф. Бордадын,** СССР-эй Дээдэ һургуулиин министрын нэгэдэхи орлогшо **В. Н. Столетов** сесси дээрэ түгэсхэлэй үгэнүүдые хэлээ. Министерствонүүдэй Главна управлени тушаа хэгдэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые тэдэнэр зүб гэжэ мэдэрһэн байна. Энэ сесси дээрэ оруулагдаһан бүхы дурадхалнууд хаража үзэгдэхэ гэжэ тэдэнэр хэлээ.

Арадай гэгээрэлэй болон соёл культурын талаар РСФСР-эй Верховно Соведэй комиссиин түрүүлэгшэ депутат **А. Т. Гнедовэй** (Смоленскэ область) дурадхалаар Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, РСФСР-тэ арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуулиие комиссиин оруулһан заһабаринууд болон нэмэлтэнүүдтэйгээр сесси баталан абаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай Президиумэй секретарь **И. Н. Зимин** элидхэл хээ. Указуудые сесси баталаа.

«РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумые һунгаха» тухай асуудалые депутадууд зүбшэжэ ороо.

Депутат **А. Б. Аристовта** үгэ үгтэбэ.

—Нүхэд депутадууд! РСФСР-эй Конституциин 31-дэхи статьягай ёһоор Президиумэй Түрүүлэгшэһээ, автономно республикануудай тоогоор Президиумэй Түрүүлэгшын 15 орлогшоһоо, Президиумэй Секретарьһаа, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 14 гэшүүнһээ Верховно Совет бүридүүлэн һунгагдаха ёһотой.

Партийна группын, бүлэг депутадуудай зүблэлэй даалгабаряар РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй состав тухай дурадхал оруулхыемни зүбшөөгыт.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ тухай.

Нүхэд депутадууд! Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан үедэ манай ороной олониитын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй дүүргэхэ үүргэ, удхашанар, депутадуудай үүргэ бүри ехэ болохо байна. Соведүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха, олониитэтэй тэдэнэй холбоо бэхижүүлхэ, социалистическэ демократиие саашадань хүгжөөхэ, Соведүүдэй хүдэлмэридэ ажалшадые бүри олоор хабаадуулха зорилгоор һүүлшын һунгалтын болоходо нютагай Соведүүдтэ һунгагдаһан депутадуудай тоо нилээд олон болоһон байна. Шэнэ эрхэ байдалда гүрэнэй хэрэгүүдые, Россий Федерациин үмэнэ табигдажа байһан бүхы бодото зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ республикын Верховно Соведэй үүргые улам ехэ болгохо, Верховно Соведэй бүхы депутадуудай эдэбхиие бүри дээшэлүүлхэ, энэ сесси дээрэ һунгагдаһан РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай өөһэдтөө даалгагдаһан уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахаар бүхы эрхэ байдал бии болгохо шухала.

РСФСР-эй Верховно Соведэй тон ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ үүргэтэй байһан дээрэһээнь Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүдэй дундаһаа хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшын толгойлхонь шухала гэжэ манай партиин ЦК тоолоһон байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын тушаалда нүхэр **Игнатов Николай Григорьевичые** һунгахые Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет һанамжалан дурадхана. **(Нэрьемэ удаан альга ташалга).**

Нүхэр Игнатов манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулдаг, олониитэ ажалшадтай нягта холбоо барисаатай, Эхэ оронойлмнай үнэн сэхэ хүбүүн, партийна, гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагша гэжэ парти, совет арад һайн мэдэнэ. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын харюусалгатай тушаалда нүхэр Игнатовай орсходо эдэ бүхы эрхим шэнжэ шанарынь, тэрэнэй политическэ, ажабайдалай ехэ дүй дүршэлынь хүдэлмэридэнь һайнаар нүлөөлхэ байһаниинь лабтай. **(Альга ташалга).**

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын тушаалда нүхэр Игнатов Николай Григорьевичын кандидатурые партийна группа, бүлэг депутадуудай зүблэл нэгэн һаналтайгаар һайшаагаад, таанадай үзэмжэдэ табина.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонорой, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүдэй тушаалда дэбжүүлэгдэхэ кандидатурануудые А. Б. Аристов сессиин үзэмжэдэ табяа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр депутат **Н. Г. Игнатовые** Верховно Совет нэгэн дуугаар һунгаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшодоор депутадууд **Ф. Х. Мустафина, К. Ф. Фасеев, Д. Ц. Цыремпилон, Г. Ш. Алиев, Ч. Б. Уянаев, Л. К. Килганов, И. И. Сенькин, Н. Д. Вахнин, И. Р. Москвичев, С. Г. Николаев, В. Т. Дзанагов, Л. Ф. Игнатьев, И. А. Алмазов, Т. А. Ахазов, М. Д. Нартахова,** Президиумэй секретаряар—депутат **С. Д. Орлов** һунгагдаа. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 14 гэшүүд мүн лэ нэгэн дуугаар һунгагдаба.

Россин Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Правительствые — Министрнүүдэй Соведые байгуулха асуудал Верховно Совет хэлсэбэ. Депутат **Д. С. Полянскида** үгэ үгтэбэ. Россин Федерациин Правительствын состав тухай дурадхалые Д. С. Полянский РСФСР-эй Верховно Соведэй даалгабаряар Верховно Соведэй үзэмжэдэ табяа. Энэ дурадхалынь Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедээр урда тээнь һайшаагдаһан байгаа.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр—**Д. С. Полянскиие,** Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор—**М. А. Ясновые,** Түрүүлэгшын орлогшонороор—**В. Н. Новиковые, Н. Н. Органовые, В. М. Рябиковые, А. И. Струевые, М. Д. Яковлевые** РСФСР-эй Верховно Совет нэгэн дуугаар баталаа.

Министрнүүдээр — Автомобильна транспортын, шоссейнэ харгын— **Ф. В. Калабухов,** Дотоодын хэрэгүүдэй—**Н. П. Стаханов,** Элүүрые хамгаалгын — **Н. А. Виноградов,** Гадаадын хэрэгүүдэй— **М. Д. Яковлев,** Коммунальна ажахын—**П. В. Сурин,** Культурын—**А. И. Попов,** Гэгээрэлэй—**Е. И. Афанасенко,** Гол мүрэнэй флодой—**З. А. Шашков,** Хэлхээ холбооной—**А. В. Черенков,** Хүдөө ажахын—**С. В. Кальченко,** Социальна тэдхэмжын—**Н. А. Муравьева,** Барилгын—**М. Ф. Надточий,** Худалдаа наймаанай—**Д. В. Павлов,** Финансын—**И. И. Фадеев,** Хилээмэнэй продуктнуудай—**Ф. Д. Кулаков,** Юстициин—**В. А. Болдырев,** РСФСР-эй Госпланай Түрүүлэгшээр—**В. Н. Новиков,** РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй научно-техническэ Гүрэнэй комитедэй Түрүүлэгшээр—**Ф. А. Требин,** РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй сэветскэ хиналтын комиссиин Түрүүлэгшээр —**И. П. Скулков,** РСФСР-эй Центральна статистическэ управлениин начальнигаар—**Б. Т. Колпаков** баталагдаа.

Зүбшэхэ зүйлэй бүхы асуудалнууд хаража үзэгдэбэ гэжэ түрүүлэгшэ мэдээсээ. Тиигээд РСФСР-эй табадахи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси хаагдаһан дээрэ соносхогдоо. (ТАСС).

Газарай шииг нойто алдангүй, эртын тарилга хэжэ эхилхэ саг ерээ

☆ ☆

БҮХЫ КОЛХОЗУУД ЭРТЫН ТАРИЛГА ХЭЖЭ ЭХИЛЭЭ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд, хониной совхоз хабарай полевой хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Колхозууд һүүлэй мэдээгээр 2200 гектар, совхоз 200 гектар газар хахалаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бүхы тракторнуудынь хүдэлжэ, богонихон болзорто 800 гектар газар хахалагдаа.

Һүүлэй дулаан үдэрнүүдтэ аймагай колхозууд мянгаад гектар дээрэ тарилга хээ. Тарилга Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо эмхитэйгээр ябуулагдана. Эндэ 400 гаран гектар таригдаа. Ехэнхи тарилгань зунай сагта малда нэмэлтэ ногоон тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ юм. Хониной совхоз 30 гектар наран сэсэг таряад байнхай.

Энэ жэлдэ Круминай, Кировэй (Харлан) нэрэмжэтэ, «Заря коммунизма» болон бусад колхозууд пар болохо газар дээрэ хара таряа ургуулжа абахын тула эртын тарилга хэжэ байна.

Г. ВЛАДИМИРОВ.

Шэниисэ хэрээһэлүүлэн таригдана

Тарбагатайн аймагай «Советская Россия» колхозой гэшүүд хабарайнгаа тарилгада жэгдэрэн оробо. Апрелиин 16-най мэдээгээр, колхозой механизаторнууд 160 гектар эртын пар хахалаад, 120 гектарта шэниисэ хэрээһэлүүлэн тариба. Механизаторнууд В. Васильев, А. Осипенко болон бусад илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Эдэнэр халаан соогоо 6,5 гектарай орондо 9 гектар, заримдаа 10 гектар газар хахална.

Тиихэдэ Хайласан гэжэ газарта тарилга хэжэ байһан 4 агрегат һайнаар ажаллана. Нэгэ агрегадынь үдэр соо 30 гектарта хэрээһэлүүлэн тарилга хэдэг юм.

Тэрэшэлэн Калининай нэрэмжэтэ колхоздошье тарилга эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Эндэ нэгэ үдэрэй турша соо 30 гаран гектар шэниисэ хэрээһэлүүлэн таригдаа.

Ю. Игумнов.

Богони болзорто үнгэргэгдэхэ

Хабарай үдэр жэл тэжээхэ гэжэ арад зоной дунда хэлсэдэг хүрса мэргэн эдэ үгэнүүдые манай «Знамя Ленина» колхозойхид һайн ойлгодог гээшэ. Тиимэһээ артелиимнай гэшүүд энэ жэлдэ орооһо таряанай, мүн тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса хуряахын тула шангаар тэмсэнэ. Мүнөө хабартаа колхозоймнай таряалан дээрэ 35 трактор, мүн бусад олон машина хүдэлхэ юм. Хүсэтэ энэ техникые жолоодохо механизаторнууд эндэ бии. Тиихэдэ үшөө 12 колхознигууднай һаяшаг трактористын курса дүүргэжэ ерээ.

Байгша ондо колхознай 5350 гектарта орооһо таряа, тэрэ тоодо 3585 гектарта шэниисэ, 342 гектарта хара таряа тариха байна. Зүгөөр тарилгынгаа ехэхэн хубиие сортовой үрэһөөр хэрээһэлүүлэн тариха зорилго табинабди.

Нёдондо жэл 2800 гектар газараа парлаһан байгаабди. Мүнөө тэндээ шэниисэ, кукуруза тарихамнай. Парлагдаһан газар дээрэ эртын борнойлго хэгдэжэ, шииг нойто һайса баригдаа. Энэ хүдэлмэридэ трактористнууд М. Гороховский, Б-М. Жигмитдоржиев, Д. Раднаев болон бусад һайнаар ажаллаа.

Гадна 3575 гектар эртын пар хахалха түсэбтэйбди. Тэрэнэйнгээ 200 шахуу гектарыень түрүүшын үдэрнүүдтэ хахалаабди. Тарилгые эрхим шанартайгаар, богони болзорто үнгэргэхын тула колхозоймнай комплексно бригадануудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Мүрысөөндэ оролсоһон механизаторнууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа. Жэшээлхэдэ, Галтайн 3-дахи комплексно бригадынхид эртынгээ тарилгые 7 үдэр соо хэжэ дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Тэндэхи трактористнууд нүхэд Д. Раднаев, Ц. Дашиев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг агрегадайхид халаан бүриингөө даабариие 150—200 процент дүүргэжэ байхабди гэһэн уялга абаа.

Колхозой правлени тарилгын үедэ трактор, машинануудаа түлишэ болон бусад хэрэгтэй зүйлнүүдээр таһалдуулангүй хангажа байха хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. Тиихэдэ механизаторнуудай байха һайн байра түхеэрэгдээ.

Хабарай тарилгые хаһа сагтань эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, баян ургаса хуряахын түлөө манай колхознигууд иигэжэ тэмсэнэ.

Ц-Д. Семенов,
Мухаршэбэрэй «Знамя Ленина» колхозой түрүүлэгшэ.

Хүсэд бэлдээгүй байшоо

Долоон жэлэй түрүүшын хабарай тарилгын халуун хаһа ерэбэ. Теэд Закаменай аймагай томохон артельнүүдэй нэгэн болохо «Дружба» колхозойхид энэ харюусалгатай хүдэлмэриие һайнаар угтаба гэжэ хэлэхын аргагүй. Эндэхид мүнөө болотор эртынгээ тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэеэ бэлдээгүй, бии байһыень тарилгын шанарта хүргөөгүй байһаар. Гадна таряалан, сабшалан үтэгжүүлхэ, наг шэбхэшье гаргагданагүй.

Тус колхоздо комплексно бригаданууд бии. Эндэхи трактор, зэр зэмсэгүүд бултадаа баһал бэлэн болгогдоогүй байха юм. Тарилгын үедэ механизаторнууд, бусад колхознигуудай байха полевой станууд заһагдаагүй, сагаадагдаашьедүй.

Иимэ тулюур нобшо байдалда ороод байхадаа, мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 3—4 центнерээр ехэ орооһо таряа хайшан гээд абаха һанаатай гээшэбта гэһэн шанга асуудал тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ табихаар болоо бэшэ гү?

С. Аюшеев.

Колхоз, совхозуудта хабарай тарилгын, пар хахалалгын ябаса тухай

1959 оной апрелиин 15-най мэдээн

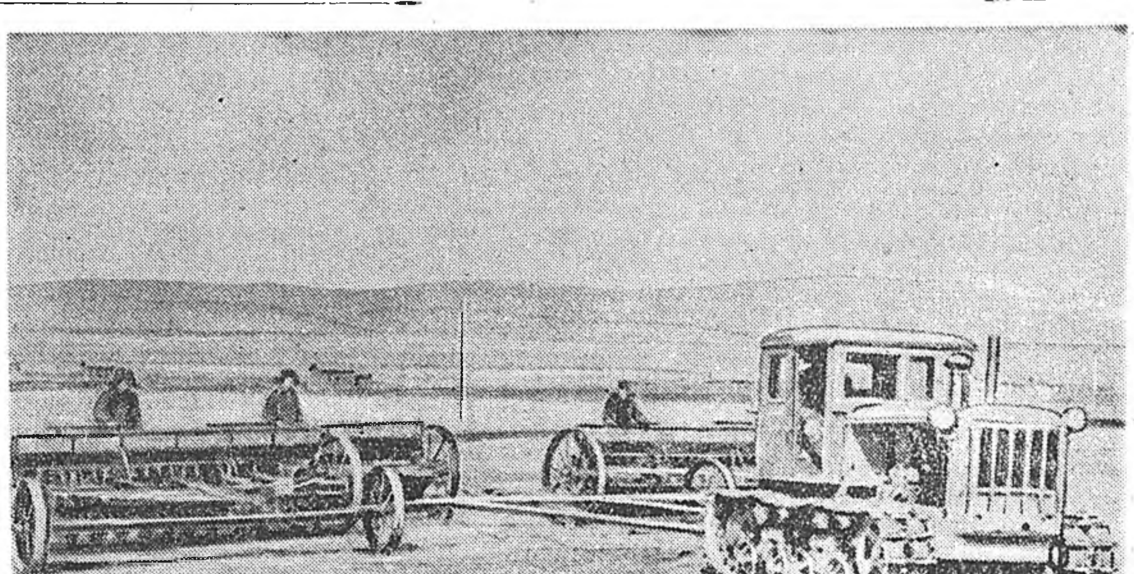
Аймаг	Бүхыдөө таригдаһаниинь (гектараар)	Тэрэ тоодо орооһо таряа тарилга (гектараар)	Пар хахалалга (гектараар)
Заиграйн	71	71	76
Иволгын	23	23	73
Кударын	22	—	—
Хэжэнгын	—	—	152
Кяхтын	—	—	243
Сэлэнгын	—	—	73
Прибайкальска	7	7	—
Тарбагатайн	90	90	71
Закаменай	—	—	55
СОВХОЗУУД:			
Кяхтын	—	—	256
Сэлэнгын	—	—	300

Колхоз, совхозууд таряалан, сабшалан дээрээ наг шэбхэ хэр зэргээр гаргажа байнаб

1959 оной апрелиин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	1958 оной октябрьһаа 1959 оной апрелиин 10 болотор таряалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхэ	1958 оной октябрьһаа 1959 оной апрелиин 10 болотор сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхэ
Мухаршэбэрэй	69,0	35,7
Кударын	64,1	32,5
Баргажанай	63,8	1,7
Бичурын	62,8	32,5
Тарбагатайн	59,3	60,2
Зэдын	57,9	20,6
Прибайкальска	54,9	64,4
Сэлэнгын	49,4	31,6
Ториин	43,9	39,3
Иволгын	41,0	9,7
Кабанскын	40,1	5,4
Хориин	35,7	24,6
Хэжэнгын	30,9	41,3
Заиграйн	29,4	17,9
Яруунын	25,5	37,4
Байкало-Кударын	23,7	—
Курумканай	23,5	34,1
Кяхтын	23,3	4,9
Түнхэнэй	20,0	36,0
Закаменай	5,0	24,0
СОВХОЗУУД:		
Борьёогой	78,4	—
«Эрдэм»	60,8	0,8
Сэлэнгын	53,1	24,9
Кяхтын	51,5	3,8
Хориин	14,4	49,2
Яруунын	[illegible]1,9	36,5
Бичурын	[illegible]5,2	58,8
Иволгын	—	—
Кабанскын	—	—

☆ ☆

Апрелиин 16-най сэлмэг дулаан үдэр Иволгын совхозой 5-дахи отделениин механизаторнууд хара таряа тарижа захалба. Хойноо гурбан сеялкэ шэрэһэн «ДТ-54» тракторые мэргэжэлтэй тракторист Даба Добчинов жолоодоно.

—Үдэртөө 38 гектар тариха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэбди. Үглооһөө хойшо гушаад гектар таригдаа, —гэжэ энэ тракторист хахад үдэр багта мэдүүлбэ.

Зураг дээрэ: тракторист Д. Добчиновай агрегат хара таряа тарижа ябана.

А. Борисовай фото.

☆ ☆

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси

Нүхэр Д. Ц. ЦЫРЕМПИЛОНОЙ үгэ

(Һунгуулиин Улан-Удын округ, Бурядай АССР)

Нүхэд депутадууд! Коммунистическэ парти, Советскэ правительство арадай гэгээрэлые хүгжөөхэ, совет арадай соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхэ, залуу үеын хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулна. СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай, СССР дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуули баталан абаа. Энэ тон шухала документ дотор ургажа ябаһан залуу хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулха харгы зам тодорхойлогдонхой. Энэ хадаа коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ онсо ехэ удхашанартай юм.

Коммунистическэ партиин хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байһан ленинскэ национальна политика, агууехэород арадай аха дүү ёһоной туһаламжа манай агууехэ Эхэ ороной бүхы арадуудай экономическа болон соёл культурын хурдан түргэнөөр хүгжэхэдэнь туһална. Энээниие Совет Бурят орон эли тодоор гэршэлэн харуулна. Ород гүрэнтэй Бурят ороной һайн дурааараа нэгэдэһэн ябадал бурят арадай экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ ехэ, түрүү удхашанартай байгаа. Энэ түүхэтэ ой — 300 жэлэй ой мүнөө жэл тэмдэглэгдэхэнь. Түүхэтэ энэ ушар хэрэг бурят арадай хуби заяанда туйлай ехэ удхашанартай болоо һэн. Агууехэ ород арадтай хуби заяагаа хэтэ мүнхэдөө холбожо, баатарлиг ород пролетариадай хүтэлбэри доро Бурят ороной ажалшад бүхы Россиин ажалшадтай суг хамта хүгжэлтынгөө шэнэ шатада — Агууехэ Октябриин нээһэн шатада ороһон байна. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин илалта манай ороной арадуудые, тэрэ тоодо бурят арадые гээгдэл хохидолһоо хэтэ мүнхэдөө абаран гаргажа, тэрэнэй урда шэнэ, һайн һайхан, жаргалта ажабайдалай харгы нээжэ үгөө.

Мүнөө үедэ Совет Бурят орон — хүгжэнги промышленностьтай, социалистическэ хүдөө ажахытай, түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ соёл культуратай республика мүн. Республикын экономикын хүгжэхэтэй хамта, эрдэм ухаан, соёл гэгээрэл хурдан түргэнөөр хүгжэн һалбараа.

Энэ сесси дээрэ тон шухала асуудал — һургуули тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Бүхы орон доторнай, мүн Совет Бурят орондо ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ тухай, СССР дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуули арад олониитын зүгһөө бүрин һайшаагдаа. Арадай гэгээрэлэй системые шэнэдхэн хубилгаха хэрэг тон шухала, саг соогоо табигдаһан асуудал гээшэ гэжэ суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн, мүн хэблэл газетэнүүдтэ бэшэһэн нүхэдүүд нэгэн һаналтайгаар тэмдэглээ. Энэ асуудалые КПСС-эй Бурядай областной комитедэй пленум һаяхан зүбшэн хэлсээ. Пленумдэ хабаадагшад һургуулиин хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха талаар тодорхой олон дурадхалнуудые оруулаа. Эдэ дурадхалнуудынь Бурят ороной ажахын болон соёл культурын хүгжэлтын онсо илгаае тодорхойлно.

Республика дотор долоон жэлэй бүхы һургуулинуудые найман жэлэй болгохо, тэрэшэлэн дунда һургуулинуудай олонхинепь үйлэдбэриин һуралсалтай ажалай политехническэ юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули болгохо талаар хэмжээнүүд хараалагданхай. Тэдэ һургуулинуудта һурагшад али нэгэн мэргэжэл абажа гараха юм.

Нүхэд депутадууд! Манай автономно республикада һүүлэй табан жэлэй туршада гүрэнэй барилгын талаар 8 мянган һууритай 24 һургуулиин гэр баригдаһан байна. Мүнөө үедэ 2400 һууритай 6 һургуулиин гэр, 600 хүнэй байха хамтын 3 байра баригдажа байна. Гэхэтэй хамта, хүдөө нютагуудта колхозуудай хүсэ болон мүнгэн зөөреэр һургуулинуудай гэр бариха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Гансахан энэ жэлдэ 9340 һууритай 53 һургуули, 425 хүнэй байха хамтын 9 байра, 1500 хүдэлмэришэдэй хүдэлхэ 39 мастерскойнууд, спортын 17 зал баригдажа ашаглагдаха юм.

Зүгөөр һурагшадай олошорхо бүри, тэдэниие һургуулиин гэр байраар хангалга бэрхэшээлтэй байһан зандаа. Мүнөө үедэ 587 һургуулиин 153-ниинь нэгэ халаантайгаар, 430-ниинь хоёр халаантайгаар, 4-ниинь 3 халаантайгаар хүдэлнэ. Һургуулиин гэрнүүдэй олонхинь хуушараа, тиимэһээ һургуулиин шухала эрилтэнүүдые ханганагүй. Һургуулинуудай хүдэлмэридэ тааруу зохид эрхэ байдал байгуулхын, мүн олон халаануудые аажамаар үгы болгохын тула 42 мянган һууритай 150 һургуулиин гэр нэмээн бариха шухала.

Илангаяа Улан-Удэ городой зарим промышленна предприятинуудта, тусхайлбал, Улан-Удын мяхаконсервын комбинат, «Механлит» завод, лесозавод, тэрэшэлэн түмэр замай узелда һурагшадые һургуулиин гэр байраар хангалга ехэ бэрхэшээлтэй болоод байна. Мүн республикын олон аймагууд болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудта һургуулиин гэр ехээр дуталдана.

Һургуули тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэһэнэй ашаар, аймаг, город бүхэндэ арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалые бүри тодорхойгоор табиха, үйлэдбэриин һуралсалтай город болон хүдөөгэй али нэгэн һургуули зүбөөр эмхидхэхэ, долоон жэлэй һургуулинуудые найман жэлэй болгохо, хүдэлмэришэдэй болон хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулинуудые олон болгохо арга боломжо олдоһон байна.

Манай эндэ һургуулидахи һуралсалай шэнэ системэдэ орохо түсэб тус Хуулиин гол дүримүүдтэй тааралдуулагдан, мүн манай республикын экономическа болон соёл культурын онсо илгаае хараадаа абан табигдаһан байна. Шэнэдхэн хубилгагдаһанайнгаа ашаар, һургуулинууд бүри олон болохо, үйлэдбэридэ хүдэлжэ байһан хүнүүдэй дунда эрдэмтэй болохо арга боломжо бүри ехэ болохо байна.

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай, СССР дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай хуулиие бэелүүлхэ зуураа, РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерство автономно республикануудай зарим национальна онсо илгаае хараадаа абаха ёһотой. Манай Бурят орондо бурят һургуулинуудай бэлэдхэлэй классуудые болюулха тухай асуудалые шиидхэхэ саг үнн ерээ. Юуб гэхэдэ, тэдэ классуудта һурагшад мүртэй һургаал абангүй, бүхэли жэлээ мин гээнэ. КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдые, тэрэшэлэн һургуули тухай хуули зүбшэн хэлсэхэдээ, манай республикын багшанар болон һурагшадай түрэлхид иимэ дурадхал оруулаа: һургуулинуудта 5-дахи класс хүрэтэр түрэлхи хэлэн дээрэнь ном зааха, саашадаа түрэлхидэйнь шэлэжэ олоһон хэлэн дээрэ зааха. Бурядай партийна болон советскэ организацинууд энэ дурадхалые дэмжэнэ.

Промышленностиин ургалтаһаа һургуулинуудай тоогойнгоо талаар гээгдэжэ байһан байдал таарамжагүй гэжэ бидэ тоолонобди. Һургуулинуудай гэр байра бариха, илангаяа ороной зүүн районуудта һургуулинуудые бариха хэрэгые түсэблэхэдөө РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерство энээниие хараадаа абаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, һургуулиин хэрэгые хүгжөөлгэдэ тохёолдодог дутагдалнууд баруун областьнуудһаа манай эндэ ерэдэг кадрнуудые нютагжуулха хэрэгтэ һаад ушаруулна.

Гадна шэнээр байгуулагдаһан, тэрэшэлэн үнинэй байһан совхозуудта һургуулинуудые, үхибүүдэй эмхи зургаануудые бариха хэрэгтэ мүнгэн зөөри һомолхо гэжэ союзна болон республиканска Хүдөө ажахын министерствонуудэй хараалдаггүй байһаниинь буруу гэжэ бидэ һананабди.

Урдань баригдажа байһан заводуудай дэргэдэ һургуули барилга хоёрдохи ээлжээндэ бэелүүлэгдэдэг байгаа һэн. Саашадаа энэ дутагдалые усадхаха хэрэгтэй. Тиигээ һаа, арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ тон ехэ туһа болохо юм. Һургуулинуудые олон болгохотой хамта, тааруу зохид түхеэрэлгэнүүдтэй мастерскойнуудые бариха шухала. Энээнтэй дашарамдуулан, Бурядай республикада һургуули бариха хэрэгтэ һомологдоһон мүнгэ ехэ болгохыень, тэрэшэлэн һүүлэй жэлнүүдтэ өөрынгөө хүсэ болон мүнгэн зөөреэр һургуулиин барилгые муу бэшээр ябуулһан колхозуудта барилгын материалнуудые үгэхыень Российска Федерациин правительствые гуйнабди. Жэшээлэн харахада, Забайкалиин шэрүүн хүйтэн эрхэ байдалда шэнээр бодхоогдоһон һургуули бүхэниие ууралаар дулаасуулдаг байгаа һаа, бидэндэ тон шухала юм. Хүдөө нютагуута һургуулинууд модоор баригдана. Тиимэһээ ууралаар дулаасуулдаг болоходо таарүү зохид байхаһаа гадна, түймэрэй аюулда дайрагдахагүй арга боломжо олгоно. Тэрэшэлэн үхибүүдэй болон һургуулинуудай гэр байрые бариха хэрэгтэ совнархозуудай предприятинууд эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой гэжэ тоолонобди.

Нүхэд депутадууд! Һургуули тухай хуули дотор һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха шухала байһан тухай асуудал тон зүбөөр онсолон тэмдэглэгдэнэ. Хоёр—гурбан халаан соо хэшээлээ хэдэг һургуулинуудта багшанар хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие бүхы талаарнь ёһотой һайнаар ябуулха аргагүйдэнэ. Тэрэшэлэн эндэ классһаа гадуур ябуулагдадаг хүдэлмэри, һурагшадые хүмүүжүүлгэдэ сэгнэшэгүй ехэ удхашанартай уран һайханай самодеятельностиие эмхидхэхэ хэрэг муугаар ябуулагдана. Хоёр—гурбан халаан соо һурагшадай һурадаг һургуулинуудта утадхагдаһан үдэртэй группа эмхидхэхэнь бэрхэшээлтэй. Олон халаан соо хүдэлхэ ябадал ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгаха, гадна һургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ ехэ һаад хэжэ байһаниинь харагдана.

Нүхэд депутадууд! Һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээн һургагша бүхэнэй мэргэжэл болон шадабариһаань дулдыдахаһаа гадна (энэнь тон шухала байһаниинь мэдээжэ), һургуулинуудай материально-техническэ базаһаа дулдыдадаг байна. Гэхэтэй хамта, һургуулинуудай иимэ базань үшөөл хангалтагүй байһан зандаа. Нютагуудта һуралсалай-материальна базые бэхижүүлхэ талаар хүдэлмэри хэгдэбэшье, үшөөл хангалтагүй байһаар. Һургуулинуудта, илангаяа холын республика болон областьнуудай һургуулинуудта һуралсалай түхеэрэлгэнүүд, илангаяа станогууд ехэ хэрэгтэй. Манай Забайкалида һургуулиин түхеэрэлгэнүүдые, харуулан ойлгуулха һуралсалай туһаламжа бүтээн гаргадаг нэгэшье предприяти үгы. Энэ тон шухала асуудалаар РСФСР-эй госпланай һонирхохо саг ерээ бэшэ аал?

РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын һургуулинуудһаа гадна СССР-эй Харгы замай министерствын мэдэлэй һургуулинууд бии. Иимэ байдал хуушараа гэжэ бидэ тоолонобди. Энэ хадаа нютагуудта ехэ таарамжагүй байдал тохёолдуулна. Түмэр замай транспортын нютагуудтахи һургуулинуудые хэйшье хүтэлбэрилнэгүй. СССР-эй Харгы замай министерствын һургуулинуудые союзна республикануудай Гэгээрэлэй министерствонүүдэй мэдэлдэ үгэхэ гэһэн дурадхал бидэ оруулнабди. Тиигээ һаа, орон доторнай һургуулинууд нэгэ газарта мэдэлтэй болохо юм.

Һургуулиин хэрэгые шэнэдхэн хубилгаха ябадал ажалда һургаха политехническэ мэргэжэлтэй багшанарые бэлэдхэхэ асуудал шэнээр табина. Бидэнэрэй һанахада, ажалайнь онсо илгаае хараадаа абан, педагогическа институтда тэдэниие бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, ямаршье һайн инженер, агроном гү, али зоотехник бүхэн ёһотой һайн һургагша байжа шадахагүй бшуу. Тэрэшэлэн техническэ, хүдөө ажахын ВУЗ-уудай дэргэдэ найман жэлэй һургуулиин болон тусхай дунда училищинуудай багшанарые бэлэдхэхэ, тусхай факультедүүдые эмхидхэжэ болохо байна.

Бурядай республикын партийна, советскэ органууд, һургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, бүхы олониитэ хадаа ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай, арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай Хуулиие бэелүүлхэ хэрэгтэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаадажа, коммунизм байгуулгада хубитаяа оруулхаар эрид шиидэнхэй. **(Альга ташалга).**

НҮХЭР ЦОЙ ЕН ГЕН СССР СООГУУР АЯНШАЛААД МОСКВАДА БУСАЖА ЕРЭБЭ

Корейн Арадай-Демократическа Республикын Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Цой Ен Ген Ленинградһаа апрелиин 16-да Москва ерээ. КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй түрүүлэгшын орлогшо Хон Мен Хи, Арадай Дээдэ Суглаанай Президиумэй секретарь Кан Рян Ук, КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Ли Дон Ген, Корейн Арадай-Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ли Син Пхар тэрээнтэй хамта бусажа ерэлсээ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй гүйсэдкомэй түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн М. В. Зимянин, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков болон бусад Корейн Арадай-Демократическа Республикын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн вокзал дээрэ Корейн айлшадые угтаа.

СССР соогуур аяншалхадань хүндэтэ айлшантай суг ябалсаһан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Г. М. Пушкин, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. А. Дыгай, СССР-һээ Корейн Арадай-Демократическа Республикада байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов Москвада бусажа ерэлсээ. (ТАСС).

Юунэй түлөө тэмсэнэбибди

☆ ☆

Арад зоной ажабайдалай һайжарһые оронойимной экономикын хүгжэлһые национальна олзо доходой ургалта элеэр гэршэлэн харуулна. Социалистическэ байгуулалтын булюу һайн байдаг дээрэһээ, СССР оронойимнай национальна олзо доход капиталистическэ оронуудайхиһаа холо түргөөр ургана. Капиталистическэ оронуудтахи баялигай ехэнхи хубиие дарлагша ангинууд үбэршэлдэг. Харин манай ороной национальна олзо доход ажалшадай байдалые саг үргэлжэ һайжаруулха, социалистическэ үйлэдбэрее үргэдхэн хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдадаг.

Ерэхэ долоон жэлэй туршада манай ороной национальна олзо доход 62—65 процентээр ехэ боложо, арад зонойимнай ажабайдал улам һайжарха байна.

☆ ☆

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Парткомой хүдэлмэриин түрүүшын алхам

Түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын гурба һара үнгэрбэ. Энэ хугасаанай туршада һаяхан томодхогдоһон манай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна комитет бага зэргэ эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри ябуулба.

1959 ондо манай колхоз мяха, һү, нооһо абалгые нёдондонойхиһоо 1,5—2 дахин ехэ болгохоор харааланхай. Бидэнэр энэ жэлдэ 4660 центнер мяха, 8800 центнер һү, 710 центнер нооһо абаха гэһэн социалистическэ уялгаяа дүүргэхын түлөө оролдожо байнабди.

Эдэ харюусалгатай, хүндэтэй зорилгонуудаа бэелүүлхэ арга замууд нэмэл партийна суглаан дээрэ дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тэрэнэй һүүлээр колхозой партийна комитет 63 коммунистнуудайнгаа 30-ень ажахын эгээл харюусалгатай һалбари—мал ажал дээрэ һаалишадаар, мал адуулагшадаар, хонишодоор эльгээһэн байна.

Мүнөө мал ажал дээрэ хүдэлдэг коммунистнууд нүлөө ехэтэй горьтойхон хүсэн байһанаа харуулжа эхилээ. Жэшээнь, ахалагша хонишон коммунист Ц. Бадмажапова зуун эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абажа түлжүүлээ. Мүнөө жэлдэ даажа байһан малнуудаа тобир тарганаар ондо оруулаад, февраль һараһаа эхилжэ нэгэшье хоролтогүйгөөр шэнэ түл абажа байна. Мүн һаалишан коммунист Ц-Д. Аюшеев үнеэн бүриһөө 1900-гаад литр һү һааһан байгаа. Һаалишадаар хүдэлдэг коммунист бүхэн байгша ондо үнеэн бүриһөө 1800—2000 литр һү һааха социалистическэ уялга абанхай.

Колхозой олон һалбаритай ажахыда орёо бэрхэ, мүн хойшолуулашагүй шиидхэгдэхэ асуудалнууд али олон гарадаг гээшэ. Эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхын тула хүн зоной һанамжа, дурадхалнуудые мэдэжэ абаха шухала байна. Тиимэһээ партийна комитет партийнабэшэ эдэбхитэдтэй, дүй дүршэл ехэтэй колхозынгуудтай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг заншалтай болонхой.

Энээнһээ гадна коммунистнүүдай дурадхалаар эрье хонидой 5 отара, залуу бодо малай 5 гүүртэ, гахайн, адуу моридой мяханай-товарна фермэ эмхидхэгдэһэн байна. Энэ фермын мэдэлдэ 10000 гектар бэлшээриин, 250 гектар сабшалангай газар таһалагдажа үгтөө.

Малшадай ажаһуудалай эрилтые хангаха зорилгоор түргөөр хабсаргагдадаг, задалагдадаг аян замай 9 гэр бэлдэгдэжэ байна. Эдэ гэрнүүд соо радиоприёмник, газетэ, журналнууд болон бусад хэрэгсэлнүүд байха юм.

Гадна партийна комитет колхозынгуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха зарим тэды хэмжээ абаа. Тэрээнэй ашаар, колхозынгуудай эдэбхи үүсхэл ниилээд дээшэлээ.

Парткомой томилһон 30 агитаторнууд колхозынгуудай дунда түсэбэй ёһоор партиин XXI съездын материалнууд тухай, манай ороной мүнөөнэй дотоодын, гадаадын байдал, республикын, аймагай, колхозой урда табигдажа байгаа зорилгонууд тухай хөөрэлдөөнүүдые хододоо үнгэргэнэ. Тиихэдэ агитаторнууд 7 хоног бүхэндэ агитпунктдаа сугларжа, хэһэн хүдэлмэриингөө дүн гаргадаг, дутуу дунданууда элирүүлдэг һайн гуримтай болоо.

Ажал хүдэлмэрээ түсэблэхэдөө партком мүнөө үеын шэнэ эрилтэнүүдые хараадаа абажа, шэнэ, түрүү юумые үүсхэхэ гэжэ оролдодог байна. Февраль һарада партийна комитедэй үүсхэлээр «Коммунистическэ арюун сэбэр ажабайдалай түлөө!», «КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ» гэһэн элидхэлнүүд үргэн ехэ суглаан (конференци) дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Эндэ 100 гаран колхозынгууд хабаадалсажа, олониитын гурим сахидаггүй, ажал хүдэлмэридэ һаад тойбо татаха, илангаяа архидаха, хулигаантаха ябадалтай эрид тэмсэхэ гэһэн эрилтэ табиһан байна. Тиихэдэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, залуушуулые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горьтой анхарал хандуулагдана.

Хүн зоной ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ, колхозынгуудай журам дээшэлүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри ябуулагдана. Колхоздомнай экран дээрэ харуулагдадаг газетэ, «Һүүлшын һонин» гэһэн радиомэдээсэл, «Оса» гэжэ сатирын булан, олон тиражтай г… тэ саг соогоо гаргагд… байхадаа ехэ туһа… байна. Колхозынгууд… бүгэдые ехэ һайшаа… саашадаашье ходо гаргажа бай… хүсэдэг юм.

Мүн һүүлшын үедэ партком… үүсхэлээр рейдовэ бригаданууд… хидхэгдэжэ, тэдэнэр ажахын… бүхы һалбаринуудые шалган… ража, малшадай, механизатор… дай суглаан дээрэ зарим колхоз… гуудай ажал хүдэлмэриин ду… элирүүлэн харуулдаг болоо.

Гадна архиншадые, ажал хү… мэридэ хойрог, муу ааша га… даг хүнүүдые партийна, комсо… лой болон олониитын суглаан… рэ шүүмжэлэн хэлсэжэ, гэм… нюурнуудта хэмжээ абадаг бо… хойбди. Иимэ хүдэлмэри ябуу… даһанай ашаар, муу нэрэтэй бо… жо, сууда гараһан колхозын… Лубсанов, Бадмажапов гэ… зүб замда орожо, һайнаар… дэлдэг болоо. Мүн 30 хүнһөө б… дэһэн уран һайханай самодеят… ностиин бүлгэм эмхидхэгдээд, ко… хозынгуудта һара бүридэ за… нэгэ дахин концерт, наада х… на.

Партийна комитет колхозой п… лепитэй хамта, гурбан жэлэй… лой добтолгые һайнаар хүтэл… рилхэ гэжэ оролдоно. Һүүлэй… бан жэлэй туршада колхозынгу… 100 гаран шэнэ гэр, колхозой… тинница, нийтын бани, сельмаг, һоной заводой байшан гэхэ… баригдаһан байбал, ганса энэ ж… малшадай 30 гаран шэнэ гэр,… ман жэлэй һургуулиин бай… хүдөөгэй больница, хамтын п… ни болон бусад олон барилга… хэгдэхэ байна. Мүн байгша… колхозой түб тосхондо, бри… нуудта 2000 гаран элдэб үнгын… дод һуулгагдахаар хараалагда…

Манай колхоздо эхэнэрэй… (түрүүлэгшэнь нютагай эхин… гуулиин багша нүхэр Дарицы… ва) бии болгогдожо, хубсаһ… хэхэ, оёхо, гэрэй хүдэлмэри… һураха кружогууд хүдэлжэ эх… Мүн колхозойнгоо тосхоние бо… сон түхэлтэй болгохо ком… (түрүүлэгшэнь нүхэр Данзанов)… хидхэгдээд, хүдэлмэрөө ябу… байна.

С. Жаргал…

Сталинай нэрэмжэтэ кол… партийна комитедэй секре… Зэдэ.

Коммунизм байгуулгын теоретическэ асуудал…

Эдлэл хэрэгсэлые социалистическэ гүрэн… дотор хайшан гэжэ хубаарилдаг тухай

Эдлэл хэрэгсэл хубаарилха тухай, үйлэдбэринүүдэй тэрэнэй дулдыданхай байдаг тухай гол шухала заабаринуудые К. Маркс, Ф. Энгельс үгэһэн юм. Продуктнуудые хубаарилга нэн түрүүн үйлэдбэригын шэнжэһээ болодог, тайлбарилан хэлэбэл,—обществын байгууламжа ямар байнаб, хубаарилгын шэнжэ тиимэл байха гэжэ тэдэнэр заадаг һэн. Хубаарилга гээшэ үйлэдбэриин хэмжээгээр, ондоогоор хэлэбэл—хубаарилагдаха ёһотой продуктнуудай тоогоор бодото дээрэ бэелүүлэгдэдэг. Юрэдэ гэхэдэ, үгы юумые хубаажа болохогүй бшуу.

Капиталистическэ общество доторхи үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд капиталистнуудай мэдэлдэ, капиталынь буржуазин гарта байдаг. Тиимэһээ буржуазинар дахин бии болгодоһон продуктын ехэнхи хубиие үбэршэлжэ, саашадаа баяжаха аргатай болодог. Буржуазна оронуудта эдлэл хэрэгсэлнүүдые ехээр бии болгохо тудаа хүдэлмэришэн анги улам үгырдэг, ядардаг байна.

Октябриин социалистическэ революци капиталистическэ энгэй үмсые үгы хэжэ, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые нийтын зөөри болгоо. Иигэжэ үйлэдбэриин шэнжые үндэһөөрнь хубилгажа, энээнтэй хамта, баялигуудые капиталистнуудай гаргээр хубаадаг буржуазна гуримые ажалай шанар ба тоолоо дулдыдуулан хубаадаг социалистическэ гуримаар һэлгэһэн байна. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые эзэмдэдэг буржуазна үмсын усадхагдахатай хамта, эдлэл хэрэгсэл хубаарилга капиталистическэ гурим үгы хэгдээ һэн.

1928 ондо СССР-эй национальна олзо доходой 91,9 процентнь ажалшадай хубида, 8,1 процентнь хото, хүдөөгэй капиталистическэ этэгээдүүдэй хубида хүртэдэг байһан юм. Манай орон дотор социализм илаада, дарлалга ангинуудай усадхагдахада, национальна олзо доход барандаа ажалшадай аша туһада зорюулагдадаг болоо бэлэй. Тэдэ тэрэмнай Советскэ Союзай эрхэтэдүүдэй хубиин хэрэглэмжэдэ бүхыдөө зорюулагдаха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, нийтын, тэрэ тоодо гүрэнэй эрилтэнүүдые (гүрэнэй байгаа сан-та) хангангүйгөөр, нөөсэ хэнгүйгөөр нэгэшье общество оршон хүгжэжэ шадахагүй бшуу.

Ажалшад өөһэдынгөө хэһэн ажалай бүхы ашаг үрые өөһэдөө абажа байха ёһотой гэһэн жэжэ буржуазна эрилтын тон буруу байһые Карл Маркс научна ёһоор үндэһэлэн тодоруулаа. Социалистическэ общество доторхи нийтын бүхы продукт, мүн национальна олзо доход хубаарилан ашаглаха хэрэгые Карл Маркс «Готско программые шүүмжэлһэн шэнжэлэл» соогоо научна ёһоор тодорхойлоо бэлэй. Ү… хубаарилха… хын тула, үйлэдбэриин хүүш… хэрэгсэлнүүдые һэлгэн… ябадалда зорюулагдаһан… нуудые нийтын продуктһаа… рүүн хуряаха шухала гэжэ… заахан байдаг. Тиигэһэнэй… үлөөшэ нийтын продукт… ществын национальна… доход болодог. Тэрэнь… фонд, хэрэглэмжын нийтэ… боложо хубаагдадаг… да түрүүшынхинь—үйлэдбэри… үргэдхэхэ, культурно-һуралсал… ахи зургаануудые байгуулха,… тын нөөсэ, страхования бии… бадалда зорюулагдадаг…

Зүгөөр хүн бүхэнэй хэрэглэ… зэргээр хубаарилха коммуни…

Уялга абаал һаа дүүргэ!

Шахагдажа, бэлшээн таргалуулагдажа байһан малые эрхимээр харууһалая

☆ ☆ ☆

Барханай түрүүшүүл

ээлжээтэбэшэ XXI шиидхэбэринүүдые хэрэнь бэелүүлхын түлэ Карл Марксын нэ колхозой гэшүүд эдэ эршэмтэйгээр ажаллана. һүүлшын хоёр һарын колхозой һаалишад һү нилээд дээшэлүүлээ. Колхэртэ фермын түрүү һаа- нёдондо жэл һайн амжалта юм. Жэшээлхэдэ, һаали- Яковлева һаамхай бүриһөө 1972 литр, комсомол Люся Санданова —1790 һаажа, колхоз, аймаг соо- болоо һэн. Мүнөө жэл һаалишад үнеэн бүри- литр һү һааха гэһэн уялга коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түллана. Дээрэ дурсагдаһан һү һааха һара бүриингөө ходо дүүргэжэ, һаамхай бүриһөө үдэртөө 10—12 литр юм. Люся Сандано- хоёр һарын турша соо хамта 4500 гаран литр

...шадһаа колхозой хони- гээгдэнэгүй. Эндэхи хонишод байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абаха гэһэн уялга абаад ажаллажа байна. Мүнөө колхоз дотор 5 мянга шахуу хурьгай абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Иимэ олон түл абаһан колхозой хонишод эдэ үдэрнүүдтэ унтаха нойргүй ажаллана. Юуб гэхэдэ, хонидоо һайнаар харууһалжа, хүсэ тамирыень доошолуулангүй ондо оруулбал, һайн түл абахабди гэжэ булта хонишод ойлгонхой.

Нёдондо жэлһээ хойшо хонин ажалда хүдэлжэ байһан комсомолка Аня Сулаева энэ үбэл 101 эхэ хониннһоо 101 хурьга абажа, колхоз соогоо суурхаба. Үнгэрһэн жэлдэшье энэ басаган түл абаха, ноохо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн юм.

—1965 ондо хонидоймнай тоо толгой 42 мянга болохоор хараалагдана. Хэрбээ эрхимээр ажаллаад, хонидойнгоо ашаг шэмые дээшэлүүлбэл, абтаһан түлнүүдээ гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байбал, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэбди,—гэжэ Аня Сулаева омогорхон хөөрэнэ.

К. Бадмаев,

Хабарай хагданай шэмэтэйдэ...

Апрель һарын аятай дулаахан нэгэ үдэр Гүрэльбэ тосхоной баруун хойгуурхи халюурма хагдатай хада, гүбөөнүүдые бүрхөөн бэлшэжэ ябаһан булэг хонидто дүтэлжэ ошоходомнай, нара һалхинда хүрин хара болоһон шарайтай, хүдэлмэришэ хүдэр бэетэй хүн тэдэниие харюулжа ябаба. Энэмнай Иволгын совхозой түрүү хонишодой нэгэн Гарма Цыденов байба.

Мүнөө энэ хонишон долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ тарган мяха, эрхим шанартай ноохо ехээр абаха гэһэн һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллана.

—Манай отарада хамта 420 эрье хонид бии. Үбэлдөө туража, шадал муутай болоһон зарим хонидые эдэ үдэрнүүдтэ илгаад, һайхан үбһэ, зелёнко, бага зэргэ таряа талханай зүйл эдюулнэб. Бэшэ хонидоо үглөөнһөө үдэшэ болотор дээрэ газарай шэмэтэй һайн хагданда бэлшээхэдэ һайн байна. Мүнөө үедэ хонид ургы дахаад, иишэ тиишээ ехээр гүйлдэхэеэ һанадаг болошоо. Тэдэниие тиигүүлхэгүйн тула оролдогдоно гээшэ. Мүн хонидые үдэрэй дулаанда доро голдо оруулжа уһалдаг, хужар долёолгодогби,—гэжэ нүхэр Цыденов хөөрэхэ зуураа, наранай элшэдэ яларан харагдагша хадын бооринууд тээшэ заана.

Даажа абаһан эрье хонидоо энэ хонишон оролдосотой һайнаар адуулан таргалуулжа, тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые 60—65 килограммда хүргэхэ, 4—5 килограммһаа бага бэшэ ноохо хайшалха зорилго урдаа табинхай. Ажал хүдэлмэридөө хэзээдэшье үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандадаг нүхэр Цыденов зорилгондоо заабол хүрэхэ байха.

В. Базаров.

Зорилгоёо бэелүүлжэ эхилбэ

...скын аймагай Сталинай ...гэ колхозойхид байгша артелиингээ ажахыһаа 1516 центнер мяха, тэрэ ...рэй мяха 1520 центнер, ...900, шубуунай—85 центнер гүрэндөө тушааха, худалдахаар юм. Тэрэшэлэн эндэхид ...жэлэй январиин нэгэн болотор бүриһөө 1950 литр һү һааха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм ноохо хайшалхаар хараална.

Энэ жэлэй түрүүшын 3 һарын туршада артелиинхид гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха түсэбөө 131,5 процент, һү—110,3 процент, үндэгэ тушаалгаяа 149 процент дүүргэнхэй. Тиихэдэ энэ үе соо һү һаалиин фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө 381 литр һүн һаагдаа.

А. Бусурманов.

Ажалдамнай юун һаад ушаруулнаб?

...жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ...сэл үдэрһөө үдэртэ улам ... байна. Артелимнай һаа... эхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө оруулалсахын түлөө тэмнёдондо жэлдэ гүүртээрээ үнеэн бүриһөө 1000 гаран һаагаа һэмди. Теэд мүнөө ...ые эрид ехэдхэхэ зорил... ...гдаад байхада, өөһэдынгөө боломжые тооложо үзөөд, ...аа дутагдалнуудые усад... ...гша ондо үнеэн бүриһөө ...ргээр 1500 литрһээ бага һаахаар шиидээд, энэ уял... ...үүлжэ эхилээбди.

...мнай үнеэдэй олонхинь ...үлтэрэй юм. Теэд тэдэ...өөр харууһалжа, эдеэлүүлжэ шадаа һаа, үнеэн бүри... литр һү һаажа болохо бай... элитэ. Тиимэһээ эндэхи һаалишан Гарма Дондокова ...нэ үнеэн бүриһөө нэжээд 1000 литр һү һааха уялга һаалишад нүхэд Б. Юмажа... Дамбаева, Д. Дулзунова, ...нова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1400-һаа доошо бэшэ һү һааха уялга абанхай.

Абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тула һаалишад хоорондоо мүрысөөндэ оролсон, үнеэдээ зүбөөр харууһалха, эдеэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргана. Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл багатай байжа, малаа хагданда харюулһаар үнинэйбди. Мүнөө саһан хайлажа, хагдан эртэ гараа. Тиимэһээ хагдатай газараар малаа адуулха тухай саг үргэлжэ оролдодог, гээшэбди. Гэхэ зуура манай гүүртын силос байраһаамнай холо бэлдэгдэһэн юм. Теэд тэрэнээ зөөхэ машинагүйдэжэ, мүнөө болотор үшөө силосээ үнеэдтэ эдюулнэгүйбди. Энээн тухай колхозой правленидэ хэдэн дахин хэлэжэ, машина гү, али прицептэй трактор эринэбди. Теэд тэрээнһээ ямаршье хубилалта болоногүй. Мүнөө тэжээлэй (үбһэ, зелёнко, һолоомо) дууһаад байхада малдаа силосээ хэзээ эдюулхэмнай гээшэб?! Эдэ үдэрнүүдтэ зарим һаалишаднай үнеэн бүриһөө 6—7 литр һү һаана. Хэрбээ силос эдюулээд байгаа һаа, 8—10 литр лаб һааха һэн. Тиигээдшье ногооной ургатар үнеэднай хүсэеэшье табихагүй, һүеэшье татахагүй байгаа бшуу. Энээниие ойлгодоггүй колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев Н. Д., парторганизациин секретарь нүхэр Дамбаев Б. Д.) юу бодоно гээшэб?

Зунай сагта бидэнэр тунга ноготой бэлшээреэр элбэг Дабаанай адаг гэжэ газарта зуһадагбди. Энэ жэл бэлшээреэ ёһотой зүб, һайнаар хэрэглэжэ, үнеэн бүриһөө 8 литрһээ дээшэ һү һааха хүсэлтэйбди. Тиимэ арга боломжошье хүсэд бии. Имагтал хабарай хагсууда колхозой правлени шэмэтэ тэжээл үнеэдтэмнай үгөөгүй байхань гайхалтай.

Энээн тухай партиин айком, аймгүйсэдком, хүдөө ажахын инспекци зохихо хэмжээ абаха, туһалха бэзэ гэжэ һанагдана.

Д. Аюрзанаев,
Ториин «Красный Октябрь» колхозой һаалиин гүүртые даагша.

...мүнөө дээрээ орожо шадабайнабди. Юундэб гэхэдэ, ...э ажал үйлэдбэриимнай һүүринь элдэб янзын эдлэл ...нүүдые элбэг дэлбэг болго...жээтэйгээр хүгжөөгүй, мүн ...мнай гэшүүдшье үнгэрһэн ...лэгдэлнүүдһээ хүсэд хахабайна бшуу. Тиимэһээ социа... үедэ ажалайнгаа зэргээр ...хубаарилдаг ёһо гурим зай... шухала болоно.

...ажалай зэргээр хубаарил...м лэ совет хүнүүдэй ажа... һайжаруулжа, һанал бо... хубилган хүмүүжүүлхэдэ ...эхэ үүргэ дүүргэхэ байна. ...хубаарилга ажалые бүгэдэ болгожо, ажалай бүтээсые ... болгохо, хүдэлмэрилэгшэ...жэл дээшэлүүлхэ, машина ...нарижуулха хэрэгтэ ажал... урмашуулна, хүмүүжүүлхы ...э дүүргэнэ, хүнүүдые ажал ...ридэ, ниитын зөөридэ ком...ческэ ёһоор хандадаг бол...гана. Тиимэһээ хэгдэһэн ...зэргээр түлэхэ гэдэг ёһо гу...мунистическэ ажалай дээдэ ...хүргэхэ нэгэ шатань мүн. ...иальна урмашуулгын ха..., совет хүнүүдые мүн ком... байгуулгын нангин хэрэг ...улна. Съездын урда тээхэнэ ...истическэ ажалай бригада... болоод, түргэнөөр оло...эхилээ. Манай республика ...нёдондо жэлэй һүүлээр про...мышленностиин, барилгын, транс... колхоз, совхозуудай комсо...залуушуулай 100 гаран ...коммунистическэ ажалай ...нүүд болохын түлөө мүры... гэжэ соносхоо бэлэй. Тэдэ... үдэрһөө үдэртэ олошоржо

Социалистическэ үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ, ажалшадай байдал улам һайжаруулха шухала нүхэсэл бологшо ажалай түлөөһые гуримшуулха хэрэгтэ парти, правительствомнай ходо анхаралаа табижа байдаг. Бага түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин ехэ болгогдоһон, һарадаа 370 түхэриг хүрэтэр салин гү, али стипенди абадаг хүнүүдһээ алба налог татахаяа болиһон ушар ажалай түлөөһые гуримтай болгохо тушаа парти, правительствымнай гаргадаг анхарал оролдолгые гэршэлэн харуулна. Бага түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд, алба хаагшадай салин хүлһые улам нэмээхэ гэжэ долоон жэлэй түсэб дотор хараалагдана.

Энээнһээ гадна ажалшадай «бодото дээрээ адли бэшэ олзо доходтой» байһые хараадаа абажа, социалистическэ обществомнай үхибүүдээ ясли, интернат-һургуулинуудта эрүүлхэ арга олгодог, түлөөһэгүйгөөр гү, али химда сэнгээр амаралтын гэр, пионер лагерьта ябаха путёвко бага салинтай хүнүүдтэ үгэдэг.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин (1953 оной) Пленумһээ хойшо хүдөө ажахымнай эрид хүгжэжэ, ажалта үдэртэ хубааха фонд ехэ болоо. Жэшээлбэл, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 1954 ондо ажалта үдэртэ 1.004.296 түхэриг хубааһан аад, 1957 ондо 2.058.656 түхэриг хубааһан байна. Иигэжэ, гурбахан жэлэй туршада энэ колхозой ажалай түлөөһэн 2 үлүүтэй дахин нэмээ бшуу. Манай республикын бүхы колхозуудта хэһэн ажалай зэргээр хубаарилха фонд баһал имэрхүүгээр нэмэһэн байна.

Эд бараанай эрьесын ургалта ажалшадай байдалай һайжарһые мүн лэ гэршэлэн харуулдаг. Эд бараанай эрьесэ нэгэ хүндэ абажа харабал, 1957 ондо манай республика дотор 3271 түхэриг болоо һаа, мүнөө жэл 3515 түхэриг болохо хараатай.

Ажалай түлөөһэнэй фондын ехэ болохотой хамта ниитын хэрэглэмжын фонд ургана. Эдлэл хэрэгсэлэй, эрдэм ухаанай ниитын ашаг үрэ обществын гэшүүдэй хоорондо ажалайнь шанар, тооһо дулдыдангүй, түлөөһэгүйгөөр хубаагдадаг. Иигэжэ Советскэ Союз дотор эрхэтэнэйнгээ эрилтые ханган, коммунистическэ ёһоной эхин зүйлнүүд улам улам хүгжэн дэлгэржэ байна. Социально-культурна, мүн бусад хэмжээ-ябуулгануудта гүрэмнай угаа ехэ мүнгэн зөөри гаргашална. Жэшээнь, манай республикын бюджедэй дүрбэнэй гурбан хубиинь ниитын хэрэглэмжын фонддо зорюулагдана.

Ниитын хэрэглэмжын фондын хэлбэришэгүй ургалтань хубаарилга хэхэ коммунистическэ гуримда удаа дараалан орохо шухала нүхэсэл болоно. 1959—1965 онуудта аяар 2 триллион шахуу түхэриг капитальна хүдэлмэридэ һомологдожо, ажал үйлэдбэриие түүхэдэ үзэгдөөгүй түргэнөөр хүгжөөхэ, совет хүнүүдэй эрилтэнүүдые бүри һайнаар хангаха юм. Долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ, «хүн бүхэндэ хэрэглэмжынь зэргээр үгэхэ» гэдэг коммунистическэ гуримаар ниитын продукт хубааха саг нилээд дүтэ ерэхэ байха.

Ф. УШНАЕВ,
Бурядай комплексно институдай научна хүдэлмэрилэгшэ.

СОНХОНУУДАЙ ЯЛАРЖА БАЙХАДА...

(ПВЗ-гэй Культурын ордоной хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

1. ҮНДЭР САГААН ОРДОН СОО

Доошоо жэрыһэн унжагар ута гэшхүүртэй, һайхан үндэр ордон добын оройдо сайбайжа, городой алишье тээһээ харагдадаг. Тэрэнэй дээдэ дабхарта гарабалтнай, алталмал рамануудтай дипломууд ханадань үлгөөтэй байха. Томо дипломдонь:

«Агуехэ Октябриин 40 жэлэй хүндэлэлдэ зорюулжа бүхы Союз доторхи соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай шадабари мэргэжэлые шалган хараха үедэ амжалта түйлаһанайнь түлөө Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой Культурын ордондо «Профсоюзай эрхим клуб» гэһэн нэрэ зэргэ ВЦСПС-эй зүгһөө олгогдоод, гурбадахи шатын диплом, мүнгэн шан үгтэбэ» гэжэ бэшэгдэнхэй.

Нёдондо жэл республикын уран бэлигтэнэй шадабариие харалгын үедэ Культурын ордоной нэгэдэхи һуури эзэлһые нүгөөдэ диплом гэршэлнэ.

Эдэ дипломууд хүнгэхэнөөр абтаагүй. Республика доторхи эгээл ехэ эмхи зургаануудай нэгэн болохо энэ ордон заводойнгоо хүдэлмэришэдэй эрилтэ хүсэд дүүрэн хангахын тула һүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн хүдэлмэри хэдэг, олондо хүндэтэй, хөлүүр суутай болонхой. Ажалшадай дунда ябуулдаг соёл гэгээрэлэй суртал нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри, баян дүй дүршэлынь бусадта жэшээ боломоор.

2. ПРАВЛЕНИИН АЖАЛ-ЯБУУЛГА

Культурын ордоной правлениин түрүүлэгшэ Асад Каюмович Ямбиковой кабинет соо хүн зон олон байба.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй, заводой байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойн һайндэрнүүдые эмхидхэхэ тусхай комисси эндэ тогтоогдонхой. Эдэ гайхамшагта һайндэрнүүдые угтуулан, профсоюзай завком хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулга хараалаа.

— Вагоншод спортын мүрысөөнүүдтэ бусад цехүүдые илаба гэе. Тиихэдэ паровозно комбинадайхид уран һайханай бүлгэмүүдэй харалгада завод соогоо түрүү һуури эзэлээ гэе—алиндань нэгэдэхи шан барюулагдаха юм? Энэ ойлгосогүй байна,—гэжэ хатарай кружогые хүтэлбэрилэгшэ В. С. Соколов мэдүүлбэ.

—Нэрээшье бодомжолжо үзэхөөр хэш. Спортоор, уран һайханай харалгаар ами аминдань шан тогтоохо ёһотой байгаа, —гээд нүхэр Ямбиков зүбшэнэ.

—Түрэл завод тухайгаа, тэндэхи хүдэлмэришэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүд тухай очерк, рассказ, шүлэг, дуунуудые бэшэлгын конкурс соносхохоёо мартажа байнабди,—гэжэ уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ, Бурядай АССР-эй габьяата артист В. И. Хижняков һанамжалба. — Бэшэдэг хүнүүдшье заводто бии. Булад шудхадаг цехынхид «Металлургнуудай маршын» үгэ, хүгжэмые өөһэдөө зохёогоод, дуулалдажа ябана бэшэ гү?

Соёл культурын бүхы хэмжээ-ябуулганууд Культурын ордоной хүтэлбэри, хиналта доро бэелүүлэгдэнэ. Цехүүдтэхи уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэри эмхидхэхэһээ эхилээд, бусад клуб, хамтын байрануудтахи улаан булангуудта туһалха хүрэтэр Культурын ордоной хэжэ байдаг юумэн ехэ.

Ордоной ажал-ябуулгые 21 хүнһөө бүридэһэн правлени толгойлно. Тэрээндэ эдэбхитэй хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд һунгагданхай. Политическэ болон шэнжэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлхэ, уран һайханай бүлгэмүүдые хүтэлбэрилхэ, хүнүүдэй амаралта эмхидхэхэ гэхэ мэтэ арбаад комисси эмхидхэгдэнхэй. Комиссинуудай хүтэлбэрилэгшэд—паровоз-хабсардаг цехын токарь Ю. Ушаков, заводой главна диспетчер В. Бараковских, ОТК-гэй хүдэлмэрилэгшэ С. Масалова болон бусад лааһан ажалдаа үнэн сэхээр хандана. Правлениинь һарадаа хоёр дахин сугларжа, шухала болоһон асуудалнуудые шиидхэдэг, саашанхи ажалайнгаа түсэб табидаг юм.

3. ЯМАР КРУЖОГУУД ХҮДЭЛНЭБ?

Клубай таһаг гэгдэдэг ондоо томо байшангай сонхонууд үдэшэ бүри яларжа байдаг. Тэндэхи олон таһалга соо кружогуудай хэшээл таһалгаряагүй болодог юм. Оёдолой машинануудай түржэгэнөөн, хүгжэмэй ханхинаха, шэнхинэхэ абяан, согтой хүхюун дуунай хонгёо аялга ходо соностохо.

Эндэ репетици боложо, зариман хүгжэмэй грамота шудална, нүгөөдүүлынь актёрой мэргэжэлдэ, шэнэ хатар танцада, дуунда һурана, сүлөөтэй сагаа зохид һайнаар, бэедэ туһатайгаар үнгэргэнэ. Эндэ хоорой, вокальна, хатарай, баянистнуудай, драмын, эсхэлгэ ба оёлгын, уран зурагай кружогууд бии. Хэшээлнүүдынь долоон хоног бүри хэдэн дахин болодог.

Баянистнуудай кружогто 36 хүн ябана. Тэрээниие М. Гришин, эсхэлгэ, оёлгын кружогые А. Перевалова, уран зурагай кружогые Ю. Павленко хүтэлбэрилдэг. Е. Назаровагай толгойлдог үхибүүдэй таһаг ехэхэн хүдэлмэритэй. Мүн духовой оркестр, эстрадна ансамбль бии юм.

Дуушад, хатаршадһаа бүридэһэн агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Заводой шефтээ абаһан Байкало-Кударын аймагта агитбригада хоёр дахин ошожо ерээ. Тэдэнэр аймагай колхознигуудта 7 концерт табиһан, 6 киносеанс харуулһан, 2 лекци уншаһан байна. Февралиин эхеэр заводой агитбригада гурбан үдэрэй туршада тэрэ аймагаар ябажа, кино, концертнүүдые харуулаа. КПСС-эй XXI съездын дүнгүүд тушаа лекцинүүдые уншаа. Энэ аймагай колхозой клубуудые даагшад Культурын ордоной дэргэдэ зарлагдаһан хоёр үдэрэй семинарта хабаадаад бусаа.

Уран һайханай бүлгэмэйхид нютагай баримтануудаар шог зугаа, частушка болон бишыхан зүжэгүүдые зохёожо, албан хойрог, архиншан, залхуу зайран хүнүүдые хоротойгоор шүүмжэлнэ. Энээндэ котельна цехын слесарь В. Захарчук, түмэр замай техникумэй һурагша Г. Вахмянин эдэбхитэйгээр хабаадана.

Заводой олонхи цехүүдтэ уран һайханай

бүлгэмүүд эмхидхэгдэнхэй. Тэдээндэ хүдэлмэришэдэй олоороо хабаадалсадаг болоһые, репертуарнуудайнь һайжаржа байһые цехүүдэй уран һайханай бүлгэмүүдэй харалга элирүүлээ. Эндэ шалгарһан бэлигтэй дуушад, хатаршад Культурын ордоной дэргэдэхи бүлгэмдэ ерэжэ байдаг.

4. ХАТАРШАД, ДУУШАД

Хоорой, вокальна кружогуудта залуушуул илангаяа олоороо хабаадалсадаг. Тэрэншье ойлгосотой: хэншье залуу ябахадаа дуулаха дуратай байдаг гээшэ бэзэ. Гансахан хоорынь 60 хүнһөө бүридэнхэй.

Кружогойхидой мүнөө сээжэлдэжэ байһан дуунуудай нэгэн: «Росси шамдаа доро дохин һүгэдэнэб» гэжэ дуунай хүгжэмые Василий Иванович Хижняков зохёогоо юм.

Василий Иванович эндэ 1946 онһоо хүдэлжэ, дүршэлтэй эмхидхэлшэ, бэлигтэй артист байһанаа харуулаа. Ажалһаа һамшангүй һуража, 1953 ондо театрально-хүгжэмэй училищи дүүргэһэн байха. Эдэбхи үүсхэлтэй ажалайнгаа түлөө Бурядай АССР-эй габьяата артистын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Кружогуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, һайн һайн дуушадые бэлдэхэ, хүмүүжүүлхэ гээшэ даншье бэлэн хэрэг бэшэ.

— Хонгёо хоолойтон кружогтомнай олон. Заводой гаражда хүдэлдэг М. Любицкаягай хүхюун частушкануудые дуулахысень шагнагты. Али үгышье һаа Н. Волкова (вагонно цех) арадай дуунуудые шэнхинэсэ дуулахадаа, зүрхэ сэдьхэлыетнай хүдэлгэхэл,— гэжэ Василий Иванович омогорхон хөөрэнэ.

Нүгөөдэ таһалгадань гоё һайхан хубсаһануудые үмдэнхэй хүбүүд, басагад полой, доһолтор дэбхэржэ, хатаржа байха. Эдэнэр Василий Селиверстович Соколовой хүтэлбэрсэр шэнэ шэнэ хатарнуудые шудална.

Нүхэр Соколов энэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ, мэргэжэл шадабаряа зорюулһан, үнинэйшье эндэ ажалладаг хүнүүдэй нэгэн юм. Саанань баян дээрэ наадажа һуугааша Михаил Андреевич Морозов бүришье үнинэй —1942 онһоо Культурын ордондо хүдэлжэ эхилээ. Энэ нүхэрэй хабаадалгагүйгөөр нэгэшье репетици, нэгэшье концерт үнгэрдэггүй.

Уран һайханай бүлгэмтэй бүхы наһаяа холбоһон хүнүүд энэ заводто олон. Тэдэнэр үдэртөө эршэтэй һайнаар ажаллаад, үдэшэнь Культурын ордон тээшэ яарадаг. Виктор Николайчук хатарай кружогто 13 наһатайһаа ябажа эхилээ һэн. Мүнөө бэрхэ хатаршадай нэгэн болонхой. Мүн тэдэнэй тоодо электротехник Петр Чечин (ТЭЦ), һурагша Алла Анохина (түмэр замай техникум) болон бусад оролсоно.

Мэнэ һаяхан үнгэрһэн уран һайханай бүлгэмүүдэй республиканска харалгада хатаршадай наадаһан «үбэлэй һайндэр» гэжэ ород арадай хатар, украин, молдаван арадуудай хатарай сюитэнүүд үндэр дээдэ сэгнэлтэдэ хүртэһэн байха.

5. ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ТЕАТР

«Гэмгүй аад, зэмэтэй бологшод» гэһэн ехэ афишын дэргэдэ ажалайхяар хубсалахай хоёр басагад саг зуура тогтобо.

— Шэные баһал бэлдэжэрхибэл. Һаяхан лэ «Хүнэй хүбүүн» гэжэ зүжэг хаража, сэдьхэлээ ханаа бэлэйбди, — гээд нэгэниинь гайхана.

— Тиигээ бэд даа. Островскиин комеди табихань хүшэрхэн байха. Шадаа юм аа гү, ошоё арга бэшэ,—гэнэ нүгөөдэнь.

—Манай театр юундэ ядахань гээшэб. Городойхидһоо юугээрээ дутаха юм!

Драмын кружогойхидые манай театр гэжэ хүдэлмэришэдэй нэрлэхыень ходо дуулахат. Иигэжэ дэмы нэрлээгүй: эдэнэр ехэ оролдолго гаргаһанай ашаар хүндэтэ нэрэдэ хүртөө бшуу.

Энэ кружогойхид нэгэ акттай зүжэгүүдые анханда табидаг байһанаа мүнөө классигуудай зүжэгүүдые харуулдаг хүдэлмэришэдэй ёһото театр болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ «Хүнэй хүбүүн», «Гайхалтай шудхамал», «Москвадахи хабар», «Манай ороной басагад» гэхэ мэтэ зүжэгүүдые заводой хүдэлмэришэдтэ харуулһан байна.

А. Н. Островскиин «Гэмгүй аад, зэмэтэй бологшод»» гэһэн комедиие хараһан хүнүүд халуунаар угтаба. Кручининагай ролиие электроцехын хүдэлмэришэн Р. Компаневиц, Дудукиниие —инструментальна цехын слесарь В. Белоусов, Незнамовые —10-дахи классай һурагша В. Никифоров гэгшэд жэһала һайнаар наадаа. Зүжэгые уран зураашан Г. Колток гоёон шэмэглээ юм.

Кружогто хамтадаа 35 хүн хабаадана. Тэдэнэр хоёр бүлэг боложо хубааралд, ондо ондоо зүжэг бэлдэдэг. Нүгөөдэ бүлэгынь «Эгэшэ дүүнэр» гэжэ Ф. Кнорры лирическэ шог зүжэг бэлдэжэ байна. Энэ кружогые Федор Иннокентьевич Белярский хүтэлбэрилдэг.

Хүдэлмэришэдэй театр гэһэн нэрэеэ драмкружогойхид улам дээшэнь үргэжэ, арюун сэбэрээр абажа ябана.

6. ҺАЙШААЛТАЙ ХЭМЖЭЭ-ЯБУУЛГАНУУД

— Хүдэлмэришэдэй сүлөөтэй сагые культурнаар, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ гэжэ Культурын ордон ходо оролдодог. Кино, концерт, зүжэг нааданһаа гадна, элдэб вечер, аман үгын журнал эмхидхэнэбди,—гэжэ ниитын таһагые даагша Николай Матвеевич Колодин хөөрэбэ.

«Знание—сила» гэһэн аман үгын журнал һарадаа нэгэ дахин гаргагдана. Журналай хуудаһанууд һүүлэй үедэ бүри һонирхолтой болоо. Хэрбээ урдань лекци, элидхэлнүүдые хэһэнэй һүүлээр концерт, кино харуулагдадаг байһан һаа, мүнөө хуудаһан бүридэнь уран һайханай номернууд үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, журналай 24-дэхи номер тиимэ байгаа. Түрүүшын хуудаһанда «Совет ороной эрдэм, техникын амжалта» гэһэн лекци хэгдээ, удаань «Эрдэм ба техникэ» гэһэн киножурнал харуулагдаа. Удаадахидань «Атомай хүсые амгалан байдалда хэрэглэхэ» гэһэн лекци уншагдаа, «Ленинэй нэрэмжэтэ атомна ледокол» гэжэ кинофильм харуулагдаа. Гурбадахи хуудаһанда «Захагүй замбуулин руу дэгдээгдэһэн советскэ түрүүшын ракетэ» гэһэн лекци болоод, «Түрүүшын совет хэмэл одон» гэһэн кинофильм табигдаа. Түгэсхэлдэнь элдэб наадан, танца эмхидхэгдээ.

Үйлэдбэриин вечернүүд олон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэрнэ. Үйлэдбэриин мастернуудай, коммунистическэ ажалай коллективэй нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байһан бригадануудай вечернүүд һайнаар үнгэрөө. Тэдэнэй һүүлээр уран һайханай бүлгэмэй концерт табигдана.

Партиин XXI съездын материалнуудые олондо ойлгуулан нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдана. Залуушуулай хамтын байрануудта «Коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын асуудалнууд», «Долоон жэлэй түсэбэй удхашанар» гэһэн лекцинүүд уншагдаа. «Иимэ юумэ болохогүй байгаа» гэһэн асуудалтай вечертэ Бурядай АССР-эй прокуророй туһалагша А. Ильин, республикын онкологическа диспансерэй главна врач Т. Погадаева, Железнодорожно райсоведэй гүйсэдкомой милициин таһагай начальник Б. Будажабон гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

Энэ жэлэй эхеэр эндэ Культурын университет байгуулагдаһан юм. Тэрэнэй ажалдань Ленинэй орденто оперо, балледэй, ород драмын театрнуудай артистнар туһа хүргэнэ. Тэндэ соёл болон искусствын асуудалаар лекцинүүд уншагдана. Гэбэшье, иимэ һайн һайхан үүсхэлэй һүүлэй үедэ абяа аниргүй болоһониинь гэмшэлтэй.

* * *

Культурын ордоной хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл бии байһаар. Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин шухала һалбари болохо гэрэл газетэ хэдэн жэлэй саана эндэ гарадаг байһанаа болишоо. Газетын номернуудые хүнүүд һонирхожо харадаг байһан юм. Мүнөө тэрээниие һэргээхээр болоо. Ажалай түрүүшүүлтэй уулзадаг, асуудалнуудта харюу үгэдэг вечернүүд эмхидхэгдэнэгүй.

Культурын ордонойхид ажал-ябуулгаяа ажабайдалтай бүри нягтаар холбожо, дутагдалнуудаа дары усадхаад, хүдэлмэришэдэй дунда гэгээрэл-болбосоролой, соёл-293 сурталай хүдэлмэри улам һайнаар ябуулха аргатай.

Зураг дээрэ: 1. (зүүн гарһаа) Культурын ордоной хүдэлмэрилэгшэд: В. Н. Хижняков, А. К. Ямбиков, В. С. Соколов, М. А. Морозов гэгшэд хөөрэлдэжэ һууна. 2. ПВЗ-гэй Культурын ордон.

А. БАДАЕВ.
Фотонь авторай.

Хуули ёһые эбдэгшэдтэй тэмсэл—хүн бүхэнэй хүндэтэ уялга

Ажал хүдэлмэридэ хабаададаггүй, ниитын ёһо гурим сахидаггүй, олоной газарта һогтуугаар ябадаг, хулигаан ааша гаргадаг, гүрэнэй болон ниитын зөөридэ гамгүйгөөр хандадаг хүнүүд манайда үшөө бии байһаар. Иимэ ябадалнуудтай эрид шууд тэмсэл ябуулха тухай ехэ хөөрэлдөөн һаяхан Улан-Удэдэ болоһон республикын сүүд, прокуратура болон милициин хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ болобо. Тус зүблөөндэ КПСС-эй айкомуудай хоёрдохи секретарь нар, партийна, советскэ, комсомолой органуудай, Министрнүүдэй Соведэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хабаадаһан байна. Энэ асуудалаар республикын прокурор нүхэр Матвеев Н. М. элидхэл хэбэ.

АРХИНШАД, ХУЛИГАНУУДЫЕ ТЭСЭХЭЭР БЭШЭ

Ниитын ёһо гурим эбдэхэ ябадал, ондоошье таарахагүй ааша гарга, харгы замда, ажал дээрэ болодог элдэб уса гэмтэл, хулиганнтаха, хүниие элдэб муухайгаар харааха, наншалдаха ушарнууд ехэнхидээ архиин һогтуугаар гаргагдадаг. Тиимэһээ архиншадтай, муухай аяг ааша гаргагшадтай эрид тэмсэл дэлгэрүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай гэжэ элидхэлшэ болоһ үндэһэлэн тэмдэглээ.

— Ажалшадай дунда социалистическэ ёһо гурим хазагайрууладаг, олондо туһатай хүдэлмэри хэдэггүй, гэмтэ ябадал гаргадаг хүнүүд үсөөн болобошье, үшөөл бии. Иимэ заримашуул ехэнхидээ архида дашуржа, доройтохо ябадалай халтирхай замда орошодог,—гэжэ Хоринэй аймагуйсэкомой милициин таһагай начальник Митруев хэлэбэ.—Манай ажал дээрэһээ тобшолол хэжэ үзэхэдэ, түрмэдэ орогшодой олонхинь архин дээрэһээ гэмтэ ябадал хэдэг байна. Ушар иимэһээ архиншадтай, архи уудаг хулигаан ааша гаргагшадтай шангаар, эбсэшэгүйгөөр саг үргэлжэ тэмсэхэ хэрэгтэ үргэн ниитэ арад зониие хабаадуулха шухала. Гэбэшье энэ талаар дутагдалнууд яһала олон. Партиин айком энэ асуудалаар бага зэргэ хэмжээнүүдые абабашье, эдэбхитэйгээр үүсхэлые хүсэд дэмжэнэгүй.

Энээн тушаа мүн милициин полковник нүхэр Петроян тогтобо.

—Хулигаан ябадал гаргаһанай түлөө зэмээ амсаад ажалдаа ерэхэдэнь, тэрэниие хамтын суглаан дээрэ шангаар шүүмжэлхэ хэрэгтэй. Энэ талаар колхоз, совхоз, предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна, комсомольско, профсоюзна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ ёһотой. Тэдэнэр, гэмтэй зонуудые, илангаяа залуушуулые, зэмэлхэтээ хамта тэдэниие заһажа абаха тушаа, хэрэгтэй болоо һаань хүдэлмэреэр, гэр байраар хангажа, зүб замдань оруулха уялгатай.

ГҮРЭНЭЙ ЗӨӨРИ ҮРИГШЭД ГҮРЭНДЭ ХОХИДОЛ ҮЗҮҮЛНЭ

Элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэд—Хойто-Байгалай аймагай судья Иванов, республикын прокуратурын таһагые даагша Исаев, Улан-Удэ городой Октябрьска районой арадай судья Шишкина, мүн элидхэлшэ өөрөөшье дурсагдаһан асуудалда ехэ анхарал хандуулба.

Энэшье зүбтэй байна. Ушарынь худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, илангаяа Буркоопсоюзай мэдэлэй райпотребсоюзуудай, «Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудай ОРС-нуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй, ниитын зөөридэ эээн ёһоор хандаха хэрэгтэ бодото анхарал хандуулдаггүй байна. Энээнһээ боложо үри шэри хэхэ, зөөри зөөшэ хулгайлха, үбэршэлхэ ябадалнууд али олон үзэгдэнэ. Тиихэдэ иимэ ябадалнуудтай сүүдэй болон мүрдэлгын органууд һулаар тэмсэнэ.

Энээн дээрэһээ боложо гүрэнэй зөөри хулгайлагшад, мүн тэдэнэй нүхэсэгшэд хүсэд элирүүлэгдэнэгүй, үрилтэ хэһэнэйнгээ түлөө шанга ямар амсангүй үлэшэнэ,—гэжэ нүхэр Иванов шүүмжэлбэ. — Мүрдэлгын органууд үри шэри хэгшэдэй зэмые гүйсэд элирүүлэнэгүй, гэмтэ хүнэй энэ тэрэ шалтаг барихадань, тэрээнтэйнь эбсэшоод, шэрүүн хэмжээ абангүй байжа байдаг.

Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд мэдэлдээ байһан магазинуудайнгаа ажал мууһаар шалгадаг, эд бараа бүридхэн шалгаха хүдэлмэри һулаарүүлһан, гэнтын шалгалта хэдэггүй гэжэ нүхэр Исаев тон зүб тэмдэглэбэ.

СҮҮДЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Энэ тон шухала асуудалнуудай нэгэн болоно. Һүүлэй үедэ парти, правительствын зүгһөө сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлхын зорилгоор олохон хэмжээнүүд абтаа. ССР Союзай табадахи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сесси совет хуулинуудай шэнэ проектнүүдые баталан абаһан байна. Шэнэ хуули хадаа сүүдэй органуудай байгуулалтые арад зондо ойлгосотой, дүтэ болгоһон байна.

Гэбэшье зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн прокуратурын хүдэлмэрилэгшэ Геласимов, милициин майор Жильцов, Баунтын аймагай судья Шишов болон бусадай тэмдэглэһэнэй ёһоор, сүүдүүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии. Зарим ушарта ехэ гэмтэ хэрэг хэһэн хүнүүдые хатуугаар хэһээхын орондо һула шиидхэбэри абтана, үгышье һаа бага зэмэтэй зонууд үлүү ехээр хэһээгдэнэ. Иимэ дутагдалнууд республикын Верховно сүүдэй ажалдашье үзэгдэнэ.

—Бүлэг болон нүхэсэжэ гүрэнэй зөөри ехээр үбэршэлһэн хүнүүдые эрид шангаар хэһээхэ шухала. Тиихэдээ эдэнэрэй хэрэгые үзэхэдөө үргэн ниитэ зоной һанамжа дурадхалнуудые хараадаа абажа, сүүдэй нээмэл заседанида хаража байбал сүүдүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэнь дээшэлхэ байгаа,—гэжэ нүхэр Геласимов тэмдэглэбэ.

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИ ШАНГАДХАХА

Урдын хорото үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө тэмсэхэтээ хамта, ажалшадай, илангаяа залуушуулай дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха гээшэ ехэ удхашанартай.

Арад зоной дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам үргэдхэхэ ёһотойбди. Энэ бидэнэрэй хүндэтэй зорилго болоно,—гэжэ Бурядай АССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ нүхэр Мункоев тэмдэглээ.—Ажалшадай, нэн түрүүндэ залуушуулай дунда Совет хуули тухай хөөрэлдөө хэжэ, ниитын гурим журам наринаар сахюулха шухала. Гэхэтэй хамта Байкало-Кударын, Бичурын аймагуудай судьянар Уладаев, Имехенова гэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэридэ анхарал табинагүй. Совет хуулиин удхашанарые ажалшадта үргэнөөр тайлбарилжа байхын тула саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ тусхай лектори городто нээгдэбэ,—гэжэ тэрэ үгээ үргэлжэлүүлнэ.—Энэ хэрэгтэ сүүдэй—мүрдэлгын бүхы хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой. Энээндэ арадай заседательнуудые мүн лэ хабаадуулха хэрэгтэй.

Энэ асуудалда КПСС-эй обкомой алба захиргаанай, финансын, худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Эрдынеев тогтоо.—Мүнөө үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар табигдаха ёһотой. Тиигэжэ «Ниитын гуримые сахилгада ажалшадай хабаадалга тухай» парти, правительствын һаяхан абаһан тогтоолые бэелүүлгэдэ арад зониие хабаадуулха зэргэтэйбди.

АРАДАЙ ДРУЖИНАНУУДЫЕ ТҮРГӨӨР БАЙГУУЛХА

—Парти, правительствын тусхай тогтоол гараад, ниитын ёһо гурим эбдэгшэдтэй эрид тэмсэлэй эхилээд байхада арадай дружинануудые түргөөр байгуулха гээшэ хойшолуулашагүй хэрэг болоод байна,—гэжэ Сэлэнгын аймагай прокурор нүхэр Бадиев, Зэдын—Аржигаров, Дотоодын хэрэгүүдэй министр Очиров гэгшэд тэмдэглэбэ.

—Ниитын ёһо гурим сахилгада милицидэ туһалха залуушуулай бригадануудай, комсомольско штабуудай дүй дүршэл ехэ туһатай байгаа, теэд арадай дружинанууд бүришье һайшаалтай байна,—гэжэ Улан-Удэ городой Железнодорожно районой прокурор нүхэр Шитов тэмдэглэнэ.—Манай райондо тиимэ дружинанууд ПВЗ-дэ, түмэр замай узелда, бусадшье предприятинуудта эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр журам эбдэгшэдые сатирическа газетэнүүдтэ гаргана, хүдэлмэришэнэй хамтын суглаанай зүбшэлдэ табина. Энэ ехэ һайн нүлөө үзүүлнэ.

Арадай дружинануудай һайн хүдэлмэри тухай нүхэр Бадиев хэлэбэ.—Гусино-Озерск городто нёдондо жэлэй һүүл багта эмхидхэгдэһэн арадай дружинын хүдэлмэридэ 460 гаран хүн эдэбхитэйгээр хабаадана. Тиигэжэ эндэ хулигаан ааша гаргаха ябадал үгы шахуу болоо.

Ниитын ёһо гурим эбдэдэг хүнүүдтэй, хулигаанууд, хулгайшад болон хонжоо наймаашадтай шангаар тэмсэхэ гээшэ совет эрхэтэн бүхэнэй нангин уялга болоно. Энэ тэмсэлдэ үргэн ниитэ арад эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй.

Ч. НАМЖИЛОВ

ТАЛАМНИ

Аадар бороодо нюураа һайса
угаалгаад,
Аалихан һэбшээндэ эрхэлэн
хасараа няагаад,
Амаржа байтаршни наран
уриханаар эмнихэ,
Амарагай дулаан элшэ
туяагаараа жэгнэхэ.
Халуу бусалһан сээжэшни
шарайгаа хубилгаһаар,
Хаһа болзороо алдангүй
соохорлон алаглаһаар—
Хамагай дээжэ ураг эдеэгээ
дэлбэрүүлхэ,
Хайрата үрэнэрөө—һайхан
сэсэгүүдээ мүндэлүүлхэ...
Үеын үедэ мүнхэ амидаралые
залгажа,
Үлгы мэтэ зөөлэхэнөөр
долгилон байгша
Үргэн таламни хэзээдэшье
гандажа бү хатаг,
Үнэхөөрөө нангин нэрэнь—Эхэ
нютаг.

АЙЛШАН АНГАРЫН ДОМОГ

Абынгаа шэрүүн абариие булижа,
Аяар тиихэдэ зугадаһан
басаган—
Ангара дүүхэйн һанаата боложо,
Агуу һайхан бэлэгтэйгээр
бусаһан
Тухайнь мүнөө сагта хэлсэдэг
Туужа домогой нэгэниинь энэ
гэдэг...

Харанхы һүни замыень хаахаяа
Хадын шэнээн шулуугаар
шэдэһэн
Хажар зангыень һануулба хаяа?
Хабсагай хэрэмыень хамха
һэтэлэн,
Баруун хойноһоонь харгы
гаргасагааба,
Баглагар дэлһэтэ гал мориниинь
инсагааба.

Эсэһэн үбгэнэй хүндэ ехэ нойрые
Эгээл түлэг дундань һалгаагаад,
Эртын мунхаг зүүдэнэй хорые
Эльгэ зүрхэн соонь улам
тараагаад,,
Баггүй ехээр сошоон ганируулба,
Байха шадалаарнь гэхээр
дошхоруулба.

Үндэлзэн, хөөрэн, үнэн бэеэ зэһэн
Үсэд шангаар хүсэлхынь тэндэ
(Үүрэй сайха дүтэлһэн үе һэн)
Үүлэн задарба хойто зүгтэ.
Һара, наранайшье бэшэл даа энэ
гал!
Һарган, бахардан номгоршоо
Байгал.

Алтан һыхээрээ яларһан басаган
Аргагүй һайхан зантай,
энеэдэтэй,
Абаяа тэбэрин, таалан зогсоо
һэн...
Асарһан бэлэгынь моригдонь
тэгнээтэй,
Тиигэжэ үбгэмнай сэдьхэлээ
тэниилгээд,
Тэнгэриһээ һаруул шарайтай
болоо юм гээ.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, республика доторнай мүнөөдэр сэлмэн, бүрхэн байха. Зүүн тээһээ һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто температура 13 — 15 градус дулаан байха.

Апрелиин 19—20-до зарим газарта бүрхэг байха. Һулахан һалхин баруун хойноһоо үлеэхэ, һүниинь хүйтэн, үдэрынь дулаан байха.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Камбоджа. Ороной ниислэл Пном-Пеньдэ совет кинофильмнүүдэй ... һаяхан болоо. «Летят журавли», «Каменный цветок», «Дорога к звезд... лон бусад фильмнүүд харуулагдаһан байна. **Зураг дээрэ:** Советскэ кинема... түүхэдэ зорюулагдаһан фотовитриныс хүнүүд хаража байна.

ТАСС-эй фото

Хитадай Арадай политическэ консультативна сове... бүхэхитадай комитедэй саг үргэлжын комитедэй за...

ПЕКИН, апрелиин 16. (ТАСС). Хитадай Арадай политическэ консультативна соведэй (НПКСК) бүхэхитадай комитедэй саг үргэлжын комитедэй заседани мүнөөдэр болоо гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. НПКСК-гэй (3-дахи зарлалай) бүхэхитадай комитедэй апрелиин 17-до нээгдэхээ байһан нэгэдэхи сессиин зүбшэхэ зүйл тус заседани дээрэ хаража үзэгдэ... на.

НПКСК-гэй бүхэхитадай ... дэй (хоёрдохи зарлалай) са... жын комитедэй тоосоото ... НПКСК-гэй бүхэхитадай ко... президиумэй гэшүүдээр, ген... секретаряар дэбжүүлэгдэхэ ... датуранууд заседани дээрэ ... зүбшэн хэлсэгдээ.

Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй хоё... зарлалай суглаанай нэгэдэхи сесси... нээгдэхээ байһан тухай

ПЕКИН, апрелиин 16. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна: Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй хоёрдохи зарлалай суглаанай нэгэдэхи сесси апрелиин 18-да хуулитаар нээгдэхэ юм. Апрелиин 17-до бэлэдхэлэй заседани болохо.

Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй шэнэ зарлалай сугла... путадууд правительствын ... ри тухай тоосоото элидхэл ... ха, арадай ажахые 1959 он... жөөхэ түсэб баталха, 1958 ... рэнэй бюджедэй дүүргэлты... 1959 оной гүрэнэй бюджеды... жа үзөөд баталха, гүрэнэй ... мэрилэгшэдые һунгаха бай...

Һасын хүн зоной ехэ демонстрац... митинг болобо

ПЕКИН, апрелиин 16. (ТАСС). Үсэгэлдэр эндэ Түбэдэй бүхы түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ демонстраци болоо. Тэрээндэ Һасын 20 мянган хүн хабаадаһан байна. Үймөөшэдые шууд дараха уряатайгаар үнгэрһэн энэ митинг демократиин болон социализмын замаар дабшахые түбэд арадай шууд шиидэнги байһые харуулаа.

Демонстрацида хабаадагшад үдэ багта Потала ордоной үмэнэхи арадай талмай тээшэ ошожо, эндэ ехэ митинг болоо.

Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин зүгһөө Һасада сэрэгэй хиналта бэелүүлхэ комитедэй начальник Дэн Шао-дун, КПК-гэй комитедэй Һасын горкомой секретарь Хуэй И-жэнь, Һасада сэрэгэй хиналта бэелүүлхэ комитедэй начальнигай орлогшо Сампо Цэванжэньцзэнь митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Шэнэ үеын эхилһэн үдэрые түбэд арад ехэ баяртайгаар угтаад, КНР-эй правительствын абажа байһан хэмжээнүүдые шууд сэхээр дэмжэнэ гэжэ Сампо Цэванжэньцзэнь тэмдэглээ. Түбэд арадай золтой жаргалтайгаар ажаһуухын тулада бидэнэр бүри нягтаар эмхидэн жагсаха, КПК-гэй Түбэдтэхи комитедэй, Түбэдэй автономно район байгуулха талаар бэлэдхэл хэхэ комитедэй, Түбэдэй сэрэгэй округой командованиин хүтэлбэреэр уялгануудаа үнэн сэхээр дүүргэ... тойбди гэжэ тэрэ хэлээ.

Һасын хүн зон митинг д... хэлэхэдээ, үймөөшэдэй гэмт... гануудые ехээр буруушааг... арадай аша туһын тулада... үймөөн болоо гэһэн худал... баталамжануудые бодото ... нүүд дээрэһээ элишэлһэн ...

Түбэдэй бүхы үндэһэ ... митингдэ хабаадагшад те... эльгээгээ. Һасын бүхы... һэ яһанай хүн зоной... лэгшэд Түбэдтэхи үймө... дөөр дараха тухай Гүрэн... дэй захиралтые, Эхэ оронд... жа, тэрэнэй бата нэгэдэлы... руулхые оролдоһон Түбэдэй... гай правительствые тараа... шиидхэбэриие ехээр дэмж... мөө шууд шангаар, хүсэд... ха хэрэгтэнь Хитадай Ара... лөөрэлгын армиин сэрэгүүд... хитэйгээр туһалхаар шиидэ... на гэжэ телеграмма соонь ... нэ.

Хитадай Коммунистичес... тиин сэсэн мэргэн хүтэлбэ... бэд арад бүри нягтаар ... жагсаха. Түбэдэй дабшалта... хэхые оролдоһон үймөөшэд... пай хүсэн, харьялма мүрэн (Брамапутра мүрэн) шэнгэ... жа хаяг лэ! Гэгээн гэрэлтэ ... кратическа, социалистичес... маар Түбэд орон дабшан ... гэжэ телеграмма соо хэлэ...

Венгриин ЦСУ-гэй мэдээсэл

БУДАПЕШТ, апрелиин 16. (ТАСС). Ороной арадай ажахые 1959 оной нэгэдэхи кварталда хүгжөөлгын дүнгүүд тухай Венгриин Арадай Республикын Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл мүнөөдэр эндэ толилогдоо.

Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор гүрэнэй промышленность нэгэдэхи кварталайнгаа үйлэдбэриин түсэбые 100 процент дүүргээ гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

1959 оной мартын 1-нэй ... рэхи мэдээнэй ёһоор оро... 4.490 үйлэдбэриин коопер... байгаа. Эдэ кооперативуу... гэшүүдтэй, 2.910.000 хольд... 0,57 гектартай тэн) газар з... дэг. Ороной бүхы хахалаг... зарай 31,1 процентнь мар... багай байдалаар үйлэдбэр... перативуудай мэдэлдэ бай... на.

Ажалай бүгэдэниитын конфедерациин хүтэлбэрилэгшэдэй мэдүүлгэ

ПАРИЖ, апрелиин 16. (ТАСС). Ажалай бүгэдэниитын конфедерациин хүтэлбэри мэдүүлгэ толилоо. Үнгэрһэн долоон хоног соо Франциида болоһон забастовконууд ажалшадай болон профсоюзна элдэб организацинуудай бүри ехэ нэгэдэлтэйгээр ябуулга хэдэг болоһыень харуулна гэжэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Ажалшад захиргаанай болон эзэд баяшуулай түлөөлэгшэдтэ бэшэгүүдые эльгээжэ, забастовконууд хэжэ, бүри бата нэгэдэлтэй боложо байһан тухайгаа, өөһэдынгөө эрилтэнүүдэй хангагдахые, тусхайлбал, салин ... шэлүүлгэхые түйлахаар ... байһан тухайгаа элирхэй... мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Ажалшадай аша туһые ... ха, тэдэнэй хоорондохи эл... союзна организацинуудай ... дохи бата нэгэдэл улам бэ... зорилгоор предприяти бүх... ехэ ябуулга хэхые нютаг... организацинуудые ВКТ-гай... уряална.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

ХИТАДТА ХҮНДЭ МАШИНА БҮТЭЭЛГЭ ХҮГЖӨӨГДЭНЭ

Металлургическа предприяти, шахта, рудник, электростанцинуудта хэрэглэгдэдэг продукциие Хитадай хүндэ машина бүтээлгын заводууд 1957 онтой сасуулбал 1958 ондо хоёр үлүүтэй ехээр бүтээжэ гаргаа. Металлургическа промышленностьда хэрэгтэй түхеэрэлгэ илангаяа олоор гаргагдана. Хитадта 1958 ондо 180.000 тонно металлургическа түхеэрэлгэ гаргагдаа. Энэнь 1957 онойхиһоо 14 дахин ехэ юм. Хитадай машина бүтээгшэд өөһэдынгөө проектээр 1.513 кубометр багтаасатай доменно пеэшэн барина, прокатна стан, гидравлическа хүсэтэй прессүүд болон бусад механизмуудые үйлэдбэрилэн гаргана.

Хитадай хүндэ машина бүтээлгэдэ Советскэ Союз болон бэшэшье социалистическэ оронуудай туһалдаг байһан тухайнь «Чжунго Синьвэнь» гэжэ информационно бюллетень тэмдэглэнэ. Хитадта баригдахан гү, али мүнөө бодхоогдоошье байһан хүндэ машина бүтээлгын ехэ заводуудай олонхи проектнүүд Советскэ Союзда зохёогдонхой, советскэ машина, түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай гэжэ бюллетень тэмдэглэнэ.

1959 ондо КНР-эй хүндэ машина бүтээлгэ саашадаа улам ехээр хүгжэхэ юм. Энэ жэлдэ ороной хүндэ машина бүтээлгын предприятинууд нёдондонойхидо орходоо хоёр дахин ехэ продукци гаргаха юм.

ВЬЕТНАМАЙ ГИДРОБАРИЛГАШАДАЙ ИЛАЛТА

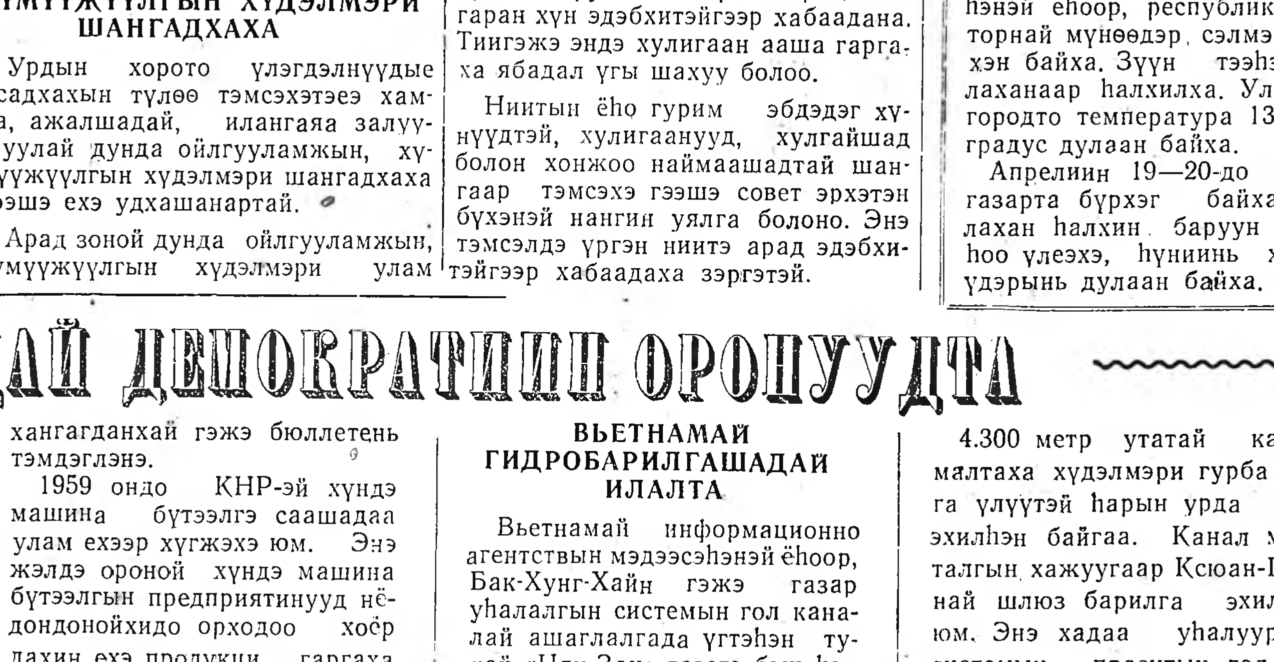
Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бак-Хунг-Хайн гэжэ газар уһалалгын системын гол каналай ашаглалгада үгтэһэн тухай «Нян Зан» газетэ бэшэһэн байна.

4.300 метр утатай канал малтаха хүдэлмэри гурба бага үлүүтэй һарын урда тээ эхилһэн байгаа. Канал малталгын хажуугаар Ксюан-Куанай шлюз барилга эхилһэн юм. Энэ хадаа уһалууриин системын проектын гол хубинь болоно. Шлюзэй баригдаад байхада, Улаан мүрэнэй уһан хаагдажа, 150 мянга гаран гектар тарялангай газар уһалха арга олгохо байна.

Каналые ашаглалгада үгэлгэ экономическа угаа ехэ удха шанартай хэрэг мүн болоно. Энэ хадаа дүтэ шадарай провинцинуудта барайгарай ургаса һайжаруулгада сэхэ нүлөө үзүүлхэ байна гэжэ «Нян Зан» газетэ бэшэнэ.

Премьер-министр Фам Ван Донг, Хитадай элшэн сайд Хэ Вэй барилгын хэгдэжэ байһан газарта ерэхэдээ, уһалууриин системые барижа байһан Вьетнамай хүдэлмэришэдые, Хитадай техническэ мэргэжэлтэнэй амаршалһан байна.

(ТАСС).

Арбан хоёр социалистическэ ороной уран зурагуудай, скульптурын выставкэ Москвада нээгдэһэн юм. **Зураг дээрэ:** МНР-эй зал соо.

И. Ханимевай фото.

Редактор Ц. Ц. ЦИБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—3... культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01018. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №